

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องทิศทางการศึกษาศาสตร์ความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติ : กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาและบริบทของชาวไทยพลัดถิ่นในจังหวัดชุมพร 2) เพื่อศึกษาปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของคนไทยพลัดถิ่น และ 3) เพื่อค้นหาทิศทางการแก้ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของคนไทยพลัดถิ่น จากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งผลการวิจัยมีดังนี้

1 ความเป็นมาและบริบทของคนไทยพลัดถิ่นจังหวัดชุมพร

1.1 ความเป็นมาของคนไทยพลัดถิ่นจังหวัดชุมพร

ท่าแซะเป็นเมืองหน้าด่านของเมืองชุมพรจึงเป็นสมรภูมิรบศึกจากพม่าที่เข้าตีเมืองทุกครั้ง ท่าแซะปรากฏตามคำบอกเล่าของชาวกรุงเก่า ตามพงศาวดารกรุงเก่า ฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ์ว่าเมืองท่าแซะเป็นเมืองขึ้นต่อกรุงศรีอยุธยา มีฐานะเป็นเมืองจัตวาขึ้นกับเมืองชุมพรซึ่งเป็นเมืองตรี ผู้ครองเมืองท่าแซะมีบรรดาศักดิ์ว่า พระเทพไชยบุรินทร์ ทุกคนเรียงลำดับ คือ พระเทพไชยบุรินทร์ (บุญช่อ) สร้างบ้านเรือนและที่ทำการ (หลา) อยู่บริเวณริมครองไกล้วัดนาสร้างเมืองพระเทพไชยบุรินทร์ (บุญช่อ) ถึงแก่กรรม พระเทพไชยบุรินทร์ (เผือก) เป็นผู้ว่าราชการเมืองท่าแซะอยู่ไม่นานก็ล้มป่วยไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ทางราชการจึงแต่งตั้งนายขุนทองบุตรคนที่ 3 ของพระเทพไชยบุรินทร์ (บุญช่อ) เป็นผู้ว่าการเมืองถึงแก่กรรม บุตรคนที่ 1 ของพระเทพไชยบุรินทร์ (ขุนทอง) ได้เป็นผู้ว่าการเมืองชื่อพระเทพไชยบุรินทร์ (ยง) เมื่อพระเทพไชยบุรินทร์ (บัว) ออกจากราชการ พระเทพไชย (คล้าย จูติฐาน) เป็นเจ้าเมืองคนสุดท้าย เมืองท่าแซะตั้งขึ้นเมืองใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่นอน ต่อมาในปี พ.ศ. 2439 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้จัดการปรับปรุงท้องที่เป็นมณฑลเทศาภิบาลขึ้น ให้ลดฐานะเมืองท่าแซะ เมืองปะทิว มีนายกำเนิด นพคุณ เป็นอำเภอขึ้นต่อมณฑลชุมพร และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระเทพไชยบุรินทร์ (คล้าย จูติฐาน) ดำรงตำแหน่งกรมการอำเภอ (นายอำเภอ) คนแรก ขณะนั้นที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ระหว่างวัดแหลมบางกับวัดยางขี้ พ.ศ. 2462 กระทรวงมหาดไทยออกประกาศแจ้งความวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2462 ให้ยุบอำเภอท่าแซะเป็นกิ่งอำเภอท่าแซะโอนการปกครองขึ้นกับอำเภอปะทิว โดยอ้างว่าท้องที่อำเภอท่าแซะโดยมากยังเป็นป่าเขาการงานมีน้อยหมู่บ้านและ ตำบลมีตั้งก่อนไปทางอำเภอปะทิวทางไปมาสะดวกอำเภอปะทิวมีคนมากการทำมาหากินกำลังเจริญ พ.ศ. 2464 ย้ายที่ว่าการอำเภอจากบ้านแหลมยางมาตั้งที่บ้านตะโหนดการ้อง (จุดที่ตั้งสถานี

ตำราจกฐนในปัจจุบัน) ต่อมาทางราชการเห็นว่าท่าแสะมีท้องที่กว้างขวาง มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่า (สหภาพเมียนมาร์ในปัจจุบัน) และมีประชาชนอยู่หนาแน่น ทางราชการโดยสำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกประกาศ ณ วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2483 ยกฐานะกิ่งอำเภอท่าแสะเป็นอำเภอท่าแสะอีกครั้งหนึ่งจนปัจจุบัน อำเภอท่าแสะเป็นเมืองหน้าด่านของเมืองชุมพรในสมัยโบราณ ในการรณรงค์สงครามไทยกับพม่าทุก ๆ ปีจะต้องมีการเตรียมตัวป้องกันการรุกรานของพม่าเข้าศึกเพราะข้าศึกจะมาตี เมืองชุมพร ได้ต้องเดินผ่านอำเภอท่าแสะ ท่าแสะจึงเป็นสมรภูมิรบศึกฉะนั้นจึงเป็นเหตุให้สถานที่ต่าง ๆ มีชื่อเป็นไปตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลายแห่ง อาทิ ตำบลทัพเรือ (กองทัพพม่าเดินทัพพม่ามาทางพื้นที่นี้ที่เรือทัพไว้ จึงเรียกนามตำบลนี้ว่า ทัพเรือ ต่อมาได้เรียกพื้นที่เป็น รั้วรอบในปัจจุบัน)

ปัจจุบัน อำเภอท่าแสะ จังหวัดชุมพรประกอบไปด้วย 10 ตำบล คือ ตำบล คูริง สลูน นากระตาม ท่าข้าม หงษ์เจริญ หินแก้ว ทรัพย์อนันต์ รั้วรอบ ท่าแสะ และสองพี่น้อง รวม 116 หมู่บ้าน ประชากร 80,547 คน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 12 แห่ง คือ เทศบาลตำบล 2 แห่ง และองค์กรบริหารส่วนตำบล 10 แห่ง ตำบลสองพี่น้องเป็นที่ราบสูงและมีภูเขาสูง พื้นที่เป็นที่ราบสูง และมีแม่น้ำลำคลองไหลผ่าน ส่วนทิศตะวันตกติดต่อกับสหภาพเมียนมาร์ ประชากรในเขตองค์กรบริหารตำบล 6,909 คน สถานที่สำคัญของราชการประกอบด้วย ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สำนักสงฆ์ 6 แห่ง กองกำนันทหาร ฉก.45. โรงเรียน 4 แห่ง หน่วยอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า ชุดปฏิบัติการพัฒนาที่ 412 และฉก. ปชด.4 (กำนันทหารพราน) อาชีพเป็นการทำนา ทำสวน ค้าขายรับจ้างทั่วไป อาชีพเสริมโดยการเลี้ยงสัตว์ สภาพพื้นที่และระบบสาธารณูปโภคมีไฟฟ้าครบทุกหมู่บ้าน แต่ไม่ครบทุกหลังคาเรือน มีโทรศัพท์สาธารณะครบทุกหมู่บ้าน มีประปาใช้บางกลุ่มหมู่บ้านแต่น้อยมาก มีรถเมล์ประจำทางผ่าน 4 หมู่บ้าน

ไทยพลัดถิ่นในเขตตะนาวศรีถูกเรียกว่า "คนสองน้ำ" หรือที่ราชการเรียกว่า ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทยสยาม ที่ถูกกวาดต้อนและอพยพมาอยู่ตั้งแต่หลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 (พ.ศ. 2310) หลังการยึดครองของอังกฤษ ชาวไทยเหล่านี้จึงกลายเป็นสัญชาติพม่าแต่ก็ยังไปมาหาสู่กับญาติพี่น้องฝั่งไทยตลอด และมีชายไทยในเขตตะนาวศรีที่เข้ามาทำคลอดในฝั่งไทย และต้องการให้บุตรเป็นสัญชาติไทย เพราะมีความเกี่ยวข้องกับฝั่งไทยและส่วนใหญ่ทางแถบจังหวัดเกาะสอง (วิกตอเรียพอยท์) ของพม่าก็มีชายไทยมากมาย แต่ในปัจจุบันยังถือว่าชาวไทยกลุ่มนี้เป็นคนไร้สัญชาติเมืองตะนาวศรี และเมืองทวายมีไพร่บ้านพลเมืองเป็นทวายเมืองตะนาวศรีมีไพร่บ้านพลเมืองทั้งพวกเม็งหรือมอญและไทยปะปนกัน ผู้คนเมืองมะริดมีญาติพี่น้องอยู่ในกรุงศรีอยุธยา ในยุคสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย เมื่อปี พ.ศ. 2302 ซึ่งเป็นช่วงของรัชสมัยสมเด็จพระนั่งสุริยาศน์อัมรินทร์ รัชกาลสุดท้ายแห่งกรุงศรีอยุธยา พระเจ้าอลองพระยาภษัตริย์

พม่าได้ยกกองทัพมาตีเมืองทวายซึ่งขณะนั้นแข็งเมืองอยู่ และได้ยกพลตามมาตีเมืองมะริดและ
 ตะนาวศรีของไทยไปได้ด้วย หลังจากนั้นในปี พ.ศ. 2330 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 มหาราช แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้พยายามยกทัพไปตีเมืองทวายคืนจากพม่า แม้จะไม่สำเร็จแต่ใน
 อีก 4 ปีต่อมา คือ ปี พ.ศ. 2334 เมืองทวาย ตะนาวศรี และมะริด ก็มาสวามิภักดิ์ขอขึ้นกับไทย ประชา
 การในสยามในมณฑลตะนาวศรีภายใต้จักรวรรดิอังกฤษมีประมาณ 19,631 คน คนสยามอาศัยอยู่
 ในอำเภอทวายอัมเฮลด์ และมะริด กลุ่มคนสยามอาศัยอยู่ในเขตตะนาวศรีในช่วงนั้นตะนาวศรีมี
 ฐานะเป็นมณฑล ประชากร ปี พ.ศ. 2444 ประมาณ 1,159,558 คน ประกอบด้วยคนพม่า กะเหรี่ยง
 มอญ จีน และสยาม คนสยามอาศัยอยู่บริเวณพรหมแดนทางตอนใต้ของพม่า โดยเฉพาะอำเภอมะริด
 มอญ ฉาน และสยาม คนสยามอาศัยอยู่บริเวณพรหมแดนทางตอนใต้ของพม่า โดยเฉพาะอำเภอ
 มะริด อัมเฮลด์ และทวาย มะริดอยู่ใต้สุดของพม่า ในปี พ.ศ. 2444 มะริดมีประชากรประมาณ
 88,744 คน ในจำนวนที่มีคนสยามอาศัยอยู่ในตัวเมืองมะริดประมาณ 9,000 คน มะริดในตอนต้น
 ศตวรรษที่ 20 แบ่งการปกครองเป็น 5 ตำบล (Township) คือ มะริด ปะลอ (Palaw) ตะนาวศรี
 ปกเปียน (Bokpyin) และมะลิวัลย์ (Maliwun) ปกเปียนมีประชากร เมื่อปี พ.ศ. 2444 ราว 7,255 คน
 ร้อยละ 18 พูดภาษาพม่า ร้อยละ 53 พูดภาษาสยาม ร้อยละ 20 พูดภาษามลายู ตำบลมะลิวัลย์มี
 ประชากรประมาณ 7,719 คน ประกอบไปด้วยชาวสยาม ชาวจีน และมลายู และคนพม่าแทบหาไม่
 พบ ตำบลตะนาวศรีตั้งอยู่ทางตะวันออกสุดของอำเภอมะริดและอยู่ติดแดนสยาม ประชากรปี พ.ศ.
 2434 มีประมาณ 8,389 คน เพิ่มขึ้นเป็น 10,712 คน ในปี พ.ศ. 2444 ในจำนวนนี้ร้อยละ 40 พูดภาษา
 สยาม เมืองสะเทิมอยู่ติดทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ติดทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ
 สาละวินครอบคลุมพื้นที่อาณาจักรมอญเดิม ปี พ.ศ. 2444 มีประชากร 343,510 คน ในจำนวนนี้มี
 ชาวสยามประมาณ 10,000 คน

แม้ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวจะกลายเป็นพื้นที่ของประเทศพม่าไปแล้วแต่ชาวไทยใน
 เขตตะนาวศรียังมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเช่นเดียวกับคนไทย และรัฐบาลพม่าก็ไม่ได้มีการมีการเข้า
 มาแทรกแซงในวิถีชีวิตของไทยในพื้นที่ดังกล่าว จนกระทั่งมีการสู้รบกันในประเทศพม่า ทำให้ชาว
 ไทยพลัดถิ่นในตะนาวศรีอพยพกลับมาในฝั่งไทย และได้ร้องขอสัญชาติไทยจากรัฐบาลไทยและ
 รัฐบาลไทยได้ออกบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นให้ถือระหว่างที่รอขอสถานะการเป็นคนไทย อย่างไรก็ตาม
 ตามยังมีคนไทยพลัดถิ่นจำนวนไม่น้อยที่ตรวจสอบทำให้ไม่มีบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นดังกล่าว

คนไทยพลัดถิ่น คือ กลุ่มคนไทยที่เคยอาศัยอยู่ในจังหวัดมะริด ทวาย ตะนาวศรี
 อันเกิดจากเจ้าอาณานิคมอังกฤษที่ครอบครองพม่าได้ขอคืนแอนทางตอนใต้ฝั่งตะวันตกของสยาม
 คือ มะริด ทวาย และตะนาวศรี เมื่อปี พ.ศ. 2411 ให้เป็นของอังกฤษ ซึ่งเดิมเป็นเขตไทย ใช้ภาษา
 สื่อสารเป็นภาษาไทยสำเนียงภาคใต้ มีประเพณีและวัฒนธรรมไทยภาคใต้ ได้โยกย้ายถิ่นฐานเข้ามา

อยู่กับญาติพี่น้องในประเทศไทย บริเวณจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง พังงา แต่ไม่ได้รับรับรองว่าเป็นคนไทย ทำให้เขาไม่มีสัญชาติไทย ไม่มีบัตรประชาชน ถูกจำกัดสิทธิทุกด้าน ไม่สามารถเดินทางออกนอกชุมชนที่อยู่อาศัยได้ ไม่มีสิทธิแจ้งเกิด ไม่มีสิทธิแจ้งตาย ไม่มีสิทธิแจ้งความกรณีถูกรังแกเอาเปรียบ ถูกกดหรือถูกโกงค่าแรงเป็นประจำ ไม่มีรับสวัสดิการขั้นพื้นฐานทุกด้านมีความยากลำบากในการเข้าพยาบาล เด็กไทยพลัดถิ่นที่เกิดเมืองไทยก็ไม่ได้ไปเกิด ไม่สามารถขอรับทุนการศึกษาได้ เรียนจบแล้วสมัครงานไม่ได้เพราะไม่มีบัตรประชาชนทำงานได้เพียงเป็นแรงงานไร้ฝีมือ ที่อยู่อาศัยและที่ทำกินไม่มั่นคง และมักถูกข่มขู่ขูดรีดเรียกเก็บเงิน โดยเฉพาะการเรียกเก็บเงินเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสถานบุคคล การเดินทางไกลทำงานนอกชุมชน และจังหวัดคนไทยพลัดถิ่นที่เดินทางกลับเข้าเมืองไทย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง ฯลฯ ประมาณการกว่า 20,000 คน แต่ที่รวมตัวกันเป็นเครือข่ายและทำกิจกรรมร่วมกันโดยตลอด ในระยะ 9 ปีมีสมาชิกจำนวน 5,000 กว่าคน และในกลุ่มนี้มีปัญหาเรื่องสัญชาติ กว่า 4,000 คน ในเขตพม่าไทยพลัดถิ่นตั้งหลักแหล่งบริเวณเกาะสอง (Kaethaung) ลุ่มแม่น้ำลึงเคียะ (Lenya) ลุ่มน้ำตะนาวศรี (Tennasserim) และลุ่มน้ำกระบุรีหรือปากจั่น จากหมู่บ้านหรือชุมชนต่าง ๆ เกือบ 100 แห่ง แบ่งเป็นพื้นที่ 3 กลุ่ม คือ

1. **ไทยพุทธบักย์ใต้** ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือหมู่บ้านในและรอบ ๆ ตำบลสิงขร เช่น สิงขร ทุ่งมะพร้าว ทุ่งมะม่วง วังจ่าปี วังจรเข้ ตลิ่งแดง วังใหญ่ กระเบื้องถ้วย ทรายขาว แหลมยวน ปากคลอง ทุ่งข่า หัวทรายขาว ทุ่งทองกลาง หาดแก้ว ยางขวาง ตลิ่งแดง วังใหญ่ หนองโพง ลำมะเท็งและมุกโพรง ในและรอบ ๆ ตำบลบกเปียน บกเปียนนอก ลึงเคียะ ทุ่งนาไทร หนองเต่า ทุ่งยาว ในแหลม คลองเพชร ทุ่งกร้า นิลขวาง ทุ่งแดง ทุ่งใหญ่ เขาพัง สองแพร้ว หินลาย บ้านหลา ทุ่งคือ ตะเภาสุด บางสมภาร จี่ไฟ ตลิ่งชัน กะแต ห้างเคียน ทุ่งเหิน ทุ่งย่น ทุ่งสะเม็ด ทุ่งใหญ่ ทุ่งพี หัวช้าง ห้างปรุ กระบุรี (ตลาดสุหรี) ป่าจากคลองจรเข้ กระจิง ทองหอย ไร่ไต้ มะเตี บ้านดอน ทุ่งปลีก กระจิงและทราย และในและรอบ ๆ ตำบลมะลิวัลย์หรือมะลิยูน เช่น เขาพัง คลองบางซ่อน มะลิวัลย์และมะรังหรือหาราง

2. **ไทยมุสลิม** ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณด้านตะวันตกของเกาะสองในชุมชนต่าง ๆ เช่น คลองลามา เกาะชินตง เจ็ดไม้ แปดไม้ เก้าไม้ สิบไม้ สิบเอ็ดไม้ แหลมแรด หาดยาว บ้านเหนือ ปากคลอง มะปะเต๊ะ บ้านควน หัวแหลมทราย ช้างพัง อ่าวจีน อ่าวจากนอก อ่าวใบ บ้านทร หาดทรายแดง อ่าวใหญ่ เกาะหลา คลองหม้อขาว คลองหลา แหลมบ้า แหลมสระ กลุ่มนี้เป็นกลุ่มไทยมุสลิมที่พูดภาษาบักย์ใต้ และมีเครือญาติที่สัมพันธ์กับคนฝั่งไทย เช่น ตะกั่วป่าและบางกล้วย จังหวัดระนอง

3. **ไทยเชื้อชาติลาว** ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2394 มีกลุ่มไทยเชื้อสายลาวอพยพออกมาจากแดนไทยแถบ จังหวัดราชบุรี เข้าไปอาศัยในเมืองทวาย, แม่ละเลิง, มะริด และตะนาวศรี และนำสินค้าเข้ามาค้าขายที่บ้านจางวางบัวโรย แขวงเมืองราชบุรี ปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายลาวอาศัยอยู่ในเขตอำเภอคลองใหญ่ (เหนือตำบลสิงขร) โดยมีชาวอีสานอาศัยอยู่ในหมู่บ้านท่าตะเยี่ยะเป็นกลุ่มคนที่อพยพจากภาคอีสานเข้าไปตั้งหลักแหล่งเมื่อประมาณหลายสิบปีก่อน ปัจจุบันมีประมาณ 500 คน ชุมชนคลองใหญ่เป็นไทยที่พูดภาษาอีสานอพยพจากจังหวัดอุดรธานี และจังหวัดเพชรบุรี เข้าไปทำมาหากินในตำบลคลองใหญ่ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง อย่างไรก็ตาม จากแผนที่ที่จัดทำโดยฝรั่งชี้ว่าคลองใหญ่เป็นที่ตั้งหลักแหล่งของสยามอพยพมาก่อนปี ค.ศ. 1854 คนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่สืบทอดวัฒนธรรมจากอีสาน เช่น การทำประเพณีบุญบั้งไฟ และเลี้ยงปู่ตาหรือผีประจำหมู่บ้าน และรักษาวัฒนธรรมอีสานได้เป็นอย่างดี

เนื่องด้วยทางหมู่บ้านและตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ขอคืนสัญชาติไทยให้กับผู้พลัดถิ่นเชื้อสายไทย ที่เข้าอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดชุมพรมานานแล้ว ซึ่งเดิมคนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มคนไทย ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมะริด ทะวายและตะนาวศรี ซึ่งเคยเป็นดินแดนของไทยมาก่อน ที่เสียดินแดนให้กับประเทศอังกฤษเมื่อปี พ.ศ. 2411 ตอนนี้ได้ตกเป็นของประเทศพม่า ในเวลาต่อมาทำให้คนไทยที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองดังกล่าว ต้องกลายเป็นคนในการปกครองของอังกฤษและพม่า โดยผลของการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศ คนกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งได้อพยพกลับเข้ามาในประเทศไทย โดยรัฐบาลไทยได้กำหนดวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2519 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายให้ถือว่าคนที่เข้ามาก่อนวันดังกล่าวเป็นผู้อพยพ ส่วนคนที่เข้ามาในประเทศไทยหลังวันดังกล่าว ถือว่าเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง ซึ่งตามข้อเท็จจริงแล้วคนทั้งสองกลุ่มนี้ ส่วนหนึ่งเป็นญาติพี่น้องกัน ปัจจุบันคนกลุ่มนี้ ได้รับการสำรวจจัดทำเบียนประวัติ ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาทางทะเบียนราษฎร สิทธิของบุคคลยังไม่ครบถ้วน

ผู้พลัดถิ่นเชื้อสายไทยกลุ่มนี้ ได้กลับเข้ามาตั้งถิ่นฐานหากินถาวร อยู่ในตำบลสองพี่น้องและตำบลสตูล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่มีคนไทยพลัดถิ่นอยู่ 5 หมู่บ้านผู้พลัดถิ่นนี้ที่ทางการพม่าไม่ยอมรับว่าเป็นคนพม่า ทุกคนต้องอพยพเข้ามาประเทศไทยที่เป็นประเทศของตัวเอง บางคนก็เข้ามาก่อนวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2519 ผู้พลัดถิ่น รุ่น 14 ที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยไปแล้ว จำนวน 547 คน เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 ยังคงเหลืออีก 2 รุ่น ที่ยังไม่ได้แปลงสัญชาติ รุ่น 13 กับรุ่นรูปหมู่ได้แนบเอกสารรายชื่อมาพร้อมแล้วนี้ เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2540 มีเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทยและเจ้าหน้าที่อำเภอท่าแซะ ได้ออกมาสำรวจเก็บตกไทยพลัดถิ่นที่เหลืออยู่ 2 รุ่น คือรุ่น 13 และรุ่น รูปหมู่ ทั้งสองตำบล ได้ถ่ายบัตรควบคุมเอาไว้เพื่อรอคอย

แปลงสัญชาติไทย ทางหมู่บ้านและตำบลได้ทำตามคำบันทึกจากหมายเหตุ ของล้นเกล้าล้นกระหม่อมรัชกาลที่ 5 ดังนี้

ได้มีพระกระแสรับสั่งไว้ในจดหมายเหตุได้ความว่า "ยอมเสียแผ่นดินส่วนน้อยดีกว่าเสียเอกราช ถ้าคนไทยที่อยู่เขตนั้นกลับเข้ามาในประเทศไทยเมื่อไร ก็ให้ถือว่าเป็นคนไทยโดยสมบูรณ์แบบ" ก็คือ ราษฎรไทยพลัดถิ่นที่ตกค้างอยู่ 3 จังหวัดของไทยที่เสียดินแดนให้กับประเทศอังกฤษเมื่อสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง ทางอำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน ได้ประชุมแต่งตั้งหัวหน้าไทยพลัดถิ่นหมู่บ้านละ 1 คน เพื่อประสานงานกับหน่วยงานทางราชการที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ไทยพลัดถิ่น ดังนี้ หมู่ที่ 1 นายสมคิด แก้วประสม หมู่ที่ 4 นายลาก เส็งยมศักดิ์ หมู่ที่ 7 นายภิรมย์ บุญพิทักษ์ เป็นผู้ที่ประสานงานกับหน่วยงานราชการเพื่อขอคืนสัญชาติไทย

ปัจจุบันอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร มีชนกลุ่มน้อย 1 กลุ่ม คือ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ที่เรียกว่า “คนไทยพลัดถิ่น” อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลสองพี่น้อง ตำบลสลุย ตำบลรับร่อ และตำบลหงส์เจริญ ตามลำดับ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 เป็นผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยที่อพยพเข้ามาก่อน 9 มี.ค. 2519) ได้รับการแปลงสัญชาติเป็นไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2550 จำนวน 519 คน และได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 จำนวน 7 คน รวม 526 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราว

2.1 ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยที่อพยพเข้ามาหลัง 9 มี.ค. 2519 ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 พ.ร.บ.สัญชาติ จำนวน 3 คน ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 จำนวน 84 คน รวม 87 คน

2.2 กลุ่มบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียน ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 พ.ร.บ. สัญชาติ จำนวน 5 คน และได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 จำนวน 2 คน รวมได้สัญชาติไทยทั้งสิ้น จำนวน 620 คน

1.2 บริบทของคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร

บริบทของคนไทยพลัดถิ่นนั้น หมายถึง สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และสภาพทางการเมืองการปกครองของคนไทยพลัดถิ่น อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร จากการวิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วพบว่า คนไทยพลัดถิ่นที่อยู่ในฝั่งประเทศพม่า จะมีความน่าสนใจคือ คนที่นี้จะมีเครือญาติกับคนฝั่งไทย อย่างคนไทยในตำบลสิงขรจะมีเครือญาติกับคนอำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คนไทยในพม่าจะ

เชิดชูบูชาและรักดีต่อประมุขของไทย แทบทุกครัวเรือนจะมีพระบรมฉายาลักษณ์ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชวงศ์ประดับไว้ตามบ้าน ร่วมจัดงานเฉลิมฉลองพระ ชนมพรรษา ศึกษาเล่าเรียนภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทย ฝากเงินกับธนาคารไทย ใช้เงินไทย และใช้ นามสกุลอย่างไทย คนไทยในพม่าส่วนมากเป็นคนปักษ์ใต้ พูดภาษาไทยถิ่นได้ในชีวิตประจำวัน แต่ คนรุ่นใหม่อ่านและเขียนภาษาพม่าได้ด้วย เพราะทุกคนต้องเข้าเรียน โรงเรียนพม่า แต่ใน ชีวิตประจำวันพูดภาษาไทย และหลายคนก็เรียน และอ่านหนังสือไทย โดยอาศัยพระภิกษุเปิดสอน ในวัด คนไทยในพม่าส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาทแบบไทย แต่ทางตอนใต้ตั้งแต่ตลาด สุหรีลงไปจนถึงเกาะสองส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาอิสลาม ในด้านของศาสนาพุทธจะมีการ อุปสมบทตามแบบไทย และเข้ามาบวชในประเทศไทย ด้านอาหารการกินชาวไทยในพม่าส่วนใหญ่ จะมีอาหารการกินแบบเดียวกับของคนไทย ภาคใต้ของประเทศไทย รักษาความเจ็บป่วยกับหมอ หรือแพทย์แผนโบราณ ใช้จ่ายหม้อ และยาสมุนไพร และมักกระโดดไปทางเวทมนต์คาถา เชื่อในสิ่ง ลี้ลับ ภูตผี วิญญาณ เจ้าป่า เจ้าเขา เจ้าพ่อ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ อาคม และการอยู่ยงกระพัน โชคลาง และการ บนบานศาลกล่าว คนไทยในฝั่งพม่ามักแสดงและชมการแสดงการแข่งขันมวยไทย หนังสือขลุ่ยชื่อดัง ของตำบลลิซอร์ อาทิ หนังสือร้อย แสงวิโรจน์ หนังสือช่วย หนังสือยอด หนังสือขลุ่ยที่แสดงเป็นหนังสือขลุ่ย แบบปักษ์ใต้ มโนราห์ที่มีชื่อเสียง คือ มโนราห์อาบ เกตุแก้ว มโนราห์นุ้ย ชันศรี และมโนราห์เคี่ยม ชาวไทยมุสลิมก็มีศิลปะการต่อสู้อย่าง กะโหยง ที่แสดงให้เห็นถึงท่วงท่าที่ร้ายราออกมา กุลบุตรชาว ไทยในเขตระนาวาสรีนิยมเข้ามาบวชเรียนในประเทศไทย โดยปกติจะต้องมาติดต่อด้านชายหรือ ท้องเที่ยวในประเทศไทย บางคนก็เข้ามาทำงานในภาคใต้ไม่ผิดสังเกต เพราะคนพบเห็นหรือฟัง เสียงก็เข้าใจว่าเป็นคนใต้ คนไทยในฝั่งระนาวาสรีมีความรักและมีความผูกพันกับแผ่นดินแม่ และ ภูมิใจในความเป็นไทย กล่าวอีกนัยก็คือชาวไทยในฝั่งระนาวาสรียังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ไทย และวัฒนธรรมไทยไว้ได้อย่างเหนียวแน่น วัฒนธรรมไทยเรือโคสุญ หรือเรือสุญไปจาก แผ่นดินไทยก็ยังอาจหาดูได้ที่นั่น คล้ายจะเป็นตัวแทนของคนไทยในอดีตเมื่อ 50 - 70 ปีก่อน การ ดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมไทยของคนไทยพลัดถิ่น ได้แก่ การเรียนหนังสือไทย งานประเพณีทางศาสนา เป็นการทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา มาฆบูชา วิสาขบูชา วันออกพรรษา และงานบวชเป็นต้น นอกจากนี้ยังมี เกจิอาจารย์ พระไทยพลัดถิ่น ที่มีชื่อเสียงโด่งดัง มีผู้คนเลื่อมใส ศักดิ์สิทธิ์ ความ ขลัง เช่น หลวงพ่อพัน หลวงพ่อโลม และหลวงพ่อลอย เป็นต้น ภูมิปัญญานั้น เช่นมีหม้อพื้นบ้านที่ ได้รับการถ่ายทอดกันมาจากบรรพบุรุษติดต่อกันหลายรุ่น มีตำรายาที่เป็นภาษาไทยโบราณปนกับ ภาษาขอมมีการจดในรัตสุชชาตำรายาทุกปี ศิลปะการแสดงมโนรา หนังสือขลุ่ย เหมือนคนไทยปักษ์ ใต้ คำร้องเป็นไทยปักษ์ใต้ มี "โนราลงครุ" และมีความเชื่อว่า "ครุหม้อโนรา" สามารถให้ความ ช่วยเหลือผู้คนด้วยการใช้พิธีกรรมต่าง ๆ เช่น การแก้บน หรือปิดเป่ารักษาโรคให้หายได้โดยผ่าน

พิธีกรรมไหว้ครูโนรา มีการผูกเกลอเช่นเดียวกับการผูกเกลอของคนไทยปักษ์ใต้ มีการนับญาติกันเหนียวแน่น เรียกว่า "นับกันหลายยาย" การทำขนมแบบไทยโบราณในประเพณีเดือนสิบ การตั้งลานชิงเปรต

เมื่อคนไทยพลัดถิ่นในเข้ามาอยู่ฝั่งไทยแล้ว ทั้งคนที่ได้รับการเปลี่ยนสัญชาติและยังอยู่ระหว่างการเปลี่ยนสัญชาติ ส่วนใหญ่เข้ามาอยู่ตามสายของญาติพี่น้องและเพื่อนสำหรับคนไทยพลัดถิ่น ตำบลสองพี่น้องนั้น ได้รับการดูแลอย่างเข้าใจทั้งประวัติศาสตร์ความเป็นมา และความเห็นอกเห็นใจเป็นอย่างดีจากกำนัน ฉลวย นำมา ซึ่งพื้นเพเดิมเป็นคนจังหวัดเพชรบุรี แต่ได้เข้ามา ตั้งรกรากที่ตำบลสองพี่น้องนานมาแล้ว สภาพบริบทโดยทั่วไปทางเศรษฐกิจนั้นส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพด้านการเกษตรกรรมโดยการทำสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ไม่มีเป็นส่วนน้อยมีอาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น การก่อสร้าง รับจ้างจัดเก็บผลผลิต ปาล์มน้ำมัน ถางสวน มีรายได้โดยเฉลี่ย 6,000 - 7,000 บาท ต่อเดือน มีสิทธิเข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้าน ๆ ได้แต่ส่วนใหญ่จะไม่กู้เพราะกลัวเป็นหนี้จึงขอใช้ชีวิตแบบพอมีพอกิน ที่ตรงกับแนวทางการดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงในด้านสังคมและวัฒนธรรมมีชีวิตและการรวมกลุ่มเหมือนคนไทยปักษ์ใต้ทั่วไป สำหรับสภาพการทางการเมืองการปกครองนั้น คนไทยพลัดถิ่นทั้งหมด ไม่มีสิทธิทางการเมืองโดยเฉพาะการลงคะแนนเลือกตั้ง ของการเมืองทุกระดับและทุกประเภทก่อให้เกิดการขาดอำนาจการต่อรองในบริการของรัฐในเกือบทุกด้าน

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 ให้สัญชาติไทยกับไทยพลัดถิ่นโดยการแปลงสัญชาติจำนวน 7,849 คน ไทยพลัดถิ่น จำนวน 2,000 คน กำลังยื่นคำร้องให้รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยพิจารณาที่เหลืออีก 5,000 คนยังมีได้ยื่นคำร้องกล่าวโดยสรุป ในช่วงปี 2540 มีไทยพลัดถิ่นในไทยอย่างน้อย 14,849 คน ในจำนวนนี้มีคนไทยพลัดถิ่น 7,000 คน และไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการแปลงสัญชาติเพื่อรอความเป็นไทยธรรมดาในอีก 25 ปี ชำหน้าจำนวน 7,849 คน กลางปี พ.ศ. 2545 เครือข่ายไทยพลัดถิ่นสำรวจไทยพลัดถิ่นในเขตจังหวัดระนองและอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร พบไทยพลัดถิ่นจำนวน 4,740 คน อาศัยอยู่ในเขตอำเภอสุขสำราญ 370 คน อำเภอเกาะเปอร์ 590 คน อำเภอละอุ่น 480 คน อำเภอกระบุรี 1,350 คน อำเภอเมืองระนอง 1,350 คน อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 600 คน ตัวเลขนี้ไม่รวมไทยพลัดถิ่นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีไม่น้อยกว่า 1,000 ครอบครัวหรือประมาณไม่น้อยกว่า 7,000 คน ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณด้านสิงขร อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย และไทยพลัดถิ่นในจังหวัดพังงา และจังหวัดตาก ที่ยังไม่มีข้อมูลบันทึก

การต่อสู้ขอคืนสัญชาติของคนไทยพลัดถิ่น โดยการจัดตั้งเครือข่ายเป็น เครือข่ายการแก้ปัญหาการคืนสัญชาติคนไทย จังหวัดระนอง ชุมพร และประจวบคีรีขันธ์ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่

5 มีนาคม 2545 ได้จัดเวที "เล่าขานตำนานคนกรณิคนไทยพลัดถิ่น" ณ วัดอุปนันทาราม โดยมี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนเข้ารับฟังปัญหา เมื่อมีการสำรวจเก็บข้อมูลประวัติครัวเรือน ประวัติบุคคล เรียบร้อยมีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกลุ่มออมทรัพย์ในพื้นที่ ที่สามารถเป็นตัวยืนยันและรับรองความเป็นคนไทยของสมาชิกกลุ่มในแต่ละกลุ่ม ปัจจุบันมีจำนวน 31 กลุ่มออมทรัพย์ ใน 30 พื้นที่ของ จ.ระนอง ชุมพร และประจวบคีรีขันธ์ ที่ได้รวมตัวกันจนเกิดเป็นเครือข่ายการแก้ปัญหาคนสัญชาติคนไทย จ.ระนอง ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ และจากการรวมตัวกันจนเกิดเป็นเครือข่าย ๗ คนไทยพลัดถิ่นได้ออกมาทำกิจกรรมทางสังคม ได้แก่ การบริจาคเลือด การดูแลจัดการเรื่องสิ่งแวดล้อม ลอกครอง เก็บขยะ การใช้ผลิตภัณฑ์ทดแทน การช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพหลังจากภัยสึนามิ การแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดิน เป็นต้น การขับเคลื่อนในระดับนโยบายที่ผ่านมา มีการเสนอเรื่องราวปัญหาและแนวทางการแก้ไข คือ "การคืนสัญชาติ" ให้กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นกลุ่มนี้เพราะมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน ไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สนช. กระทรวงมหาดไทย สถานทูตอังกฤษ ขึ้นหนังสือผ่านเครือข่าย คปสม. ไปยัง กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประธาน คปค. พลเอกสนธิ บุญรัตกริน เรื่องแนวทางแก้ไขปัญหา โดย 1) มีการเสนอให้มีการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐานในขณะที่รอการพิสูจน์สิทธิ์ 2) มีการเสนอให้มีการคืนสัญชาติโดยหลักประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต 3) ให้มีการยกเลิกมติกรม. 19 มีนาคม 2519 และมีการกำหนดสถานะบุคคล เฉพาะคนไทยพลัดถิ่นภายใต้ยุทธศาสตร์ 18 มกราคม 2548 4) ให้ระงับการจับกุมคนไทยพลัดถิ่นข้อหาหลบหนีเข้าเมือง 5) มีการเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมที่มีทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน คนไทยพลัดถิ่น และ 6) การสนับสนุนงบประมาณในการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมของเครือข่ายฯ จากรัฐ

การเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน : ยังไม่มีหน่วยงานใดมารับผิดชอบที่จะมีการแก้ไขปัญหาให้กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นนี้โดยตรง ข้อเสนอทุกข้อยังไม่เป็นจริง แต่รัฐได้มีการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นโดยการออกบัตรเลขบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร (บัตรเลข 0) ให้ **แผนการทำงานในอนาคตของเครือข่ายการแก้ปัญหาคนสัญชาติคนไทย จ.ระนอง ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์**

การทำงานกิจกรรมในพื้นที่ มีประเด็นที่ดิน สัญชาติ กองทุน วัฒนธรรม ซึ่งทำผ่านกิจกรรมการทำงานพัฒนาแกนนำ การส่งเสริมการศึกษาเด็กและเยาวชนที่จะเข้ามาเพื่อทำงานสนับสนุนเครือข่ายฯ การรณรงค์การถือสัญชาติไทยโดยผ่านสื่อ วิดีโอ สิ่งพิมพ์ การแสดง วัฒนธรรม นิทรรศการ โดยมี การทำงานด้านนโยบาย 1) มีการออกบัตรรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน เรื่องการรับรองการเกิด การศึกษา การรักษาพยาบาล การเดินทาง การทำงานและการประกันสังคม การเป็นเจ้าของสิ่งหาและอสังหาริมทรัพย์ การได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย การสมรส การแจ้ง

ตาย ของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วม โดยมีตัวแทนจากหน่วยงานรัฐ นักวิชาการ มนุษย์วิทยา นักประวัติศาสตร์ นักกฎหมาย นักสิทธิมนุษยชน องค์กรเอกชน และเจ้าของปัญหา โดยการระบุนระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน 3) ให้มีการตรวจสอบการออกบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน 4) ให้มีการตั้งกองทุนตรวจ DNA โดยรัฐให้การสนับสนุนงบประมาณในการตรวจสอบ 5) พ.ร.บ. สัญชาติ (แก้ไขฉบับที่ 4 พ.ศ...) ให้มีการบรรจุมาตรา 22 ว่าด้วย บุคคลทั้ง 3 สถานการณ์ที่ตกเป็นคนไร้สัญชาติ (๑)...(๒)...(๓)...(๔) บรรดา บุคคลที่เคยมีสัญชาติไทยแต่เสียสัญชาติไทยด้วยการเสียดินแดนโดยบรรดาบุคคลที่เคย มีสัญชาติไทยเดินทางกลับเข้ามาดินแดนประเทศไทยหลัง พ.ศ.2411 จะต้องได้รับสิทธิ ในการคืนสัญชาติไทย และ จะต้องมีการรวมกันเป็นกลุ่มและเป็นเครือข่ายที่มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน มีระยะเวลาที่ มีการยอมรับและตรวจสอบได้ @ เหตุผลเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปทั้งในมุมมองของประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ว่าประชากรกลุ่มนี้คือคนไทย (เอกสารทางประวัติศาสตร์และตัวคนที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน) แต่เกิดจากความผิดพลาดของความไม่เท่าทันอังกฤษ และ 6) ดำเนินการคืนสัญชาติไทย

ปัจจุบันล่าสุดได้มีการตราพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2555 ที่ให้ว่า ณ วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2555 เป็นปีที่ 67 ในรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า "คนไทยพลัดถิ่น" ระหว่างบทนิยามคำว่า "คนต่างด้าว" และบทนิยามคำว่า "คณะกรรมการ" ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

"คนไทยพลัดถิ่น" หมายความว่า ผู้ซึ่งมีเชื้อสายไทยที่ต้องกลายเป็นคนในบังคับของประเทศอื่น โดยเหตุอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของราชอาณาจักรไทยในอดีตซึ่งปัจจุบันผู้นั้นมิได้ถือสัญชาติของประเทศอื่น และได้อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาหนึ่ง และมีวิถีชีวิตเป็นคนไทยโดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรือเป็นผู้ซึ่งมีลักษณะอื่นทำนองเดียวกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕/๑ มาตรา ๕/๒ มาตรา ๕/๓ มาตรา ๕/๔ มาตรา ๕/๕ มาตรา ๕/๖ และมาตรา ๕/๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘

มาตรา ๕/๑ ให้มีคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม ผู้แทนสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง

(๓) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินเจ็ดคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยต้องมีนักวิจัยหรือนักวิชาการทางด้านกฎหมายสัญชาติหรือสถานะบุคคล ด้านสังคมวิทยาหรือมานุษยวิทยา ด้านประวัติศาสตร์หรือกลุ่มชาติพันธุ์ ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนและภาคประชาชนรวมอยู่ด้วย เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมการปกครองแต่งตั้งข้าราชการของกรมการปกครองอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๕/๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาตรา ๕/๑ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๕/๓ ให้คณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น

(๒) เสนอแนะและให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงหรือการดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นโดยไม่ต้องดำเนินการตามมาตรา ๒๗

(๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕/๔ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับกับการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิการพ้นจากตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และการประชุมของคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น โดยอนุโลม

มาตรา ๕/๕ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนไทยพลัดถิ่นประสงค์จะได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอแล้ว ให้เสนอคำขอนั้นต่อคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเพื่อพิจารณา

การพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕/๖ ให้ผู้ซึ่งคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นให้การรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด

บุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งได้รับสัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดเว้นแต่ผู้นั้นถือสัญชาติของประเทศอื่น

มาตรา ๕/๗ ให้นำมาตรา ๕/๖ วรรคสอง มาใช้บังคับบุตรของคนไทยพลัดถิ่นซึ่งบุตรนั้นได้รับสัญชาติไทยมาก่อนที่คนไทยพลัดถิ่นได้รับการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามมาตรา ๕/๖ วรรคหนึ่ง"

มาตรา ๕ ให้ถือว่าคนไทยพลัดถิ่นที่ได้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้สัญชาติไทยแล้ว ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคนไทยพลัดถิ่นที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้และให้มีสถานะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดด้วย

2 ผลการศึกษาปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดชุมพร

ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของคนไทยพลัดถิ่นนั้น มีประเด็นศึกษาที่ครอบคลุม สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม สิทธิทางเศรษฐกิจ และสิทธิทางวัฒนธรรม และได้แยกปัญหาออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนปัญหาที่คนไทยพลัดถิ่นอยู่ในพื้นที่ ประเทศพม่า (เมียร์ม่าในปัจจุบัน) อันหมายถึง คนไทยเชื้อชาติไทยแต่มีสัญชาติพม่า ในพื้นที่มะริด ทวาย และตะนาวศรีแต่เดิมที่เป็นคนไทย และปัญหาเมื่อคนไทยพลัดถิ่นเข้ามาอยู่ในประเทศไทย คือ จังหวัดชุมพร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

2.1 ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนของคนไทยพลัดถิ่นที่อยู่ในพื้นที่พม่า ส่วนที่จะอพยพเข้ามาอยู่ในจังหวัดชุมพร ประเทศไทย หรืออาจจะกล่าวได้ว่า สาเหตุที่คนไทยฝั่งพม่า ต้องอพยพโยกย้ายกลายเป็น "คนไทยพลัดถิ่น" เข้ามาอยู่ฝั่งไทยในปัจจุบันนั้นเพราะได้เกิดปัญหาที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนคือ

1) ถูกขูดรีดภาษี โดยผลผลิตต้องแบ่งรัฐบาลพม่าครึ่งหนึ่งไม่ว่า นาจะล่มหรือผลผลิตตกต่ำเท่าใดก็ตาม

2) ถูกเกณฑ์แรงงานไปสร้างสาธารณูปโภคเป็นเดือน ๆ ตามระบอบสังคมนิยมแบบทหารพม่า นอกจากประชาชนจะเสียค่าใช้จ่ายระหว่างการทำงานด้วยตนเองแล้ว ภารกิจไร่นาที่บ้านก็เสียหายตามไปด้วย เพราะแรงงานที่ถูกเกณฑ์ไปทำงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานชายที่เป็นหลักของครอบครัว

3) ถูกเกณฑ์ไปเป็น "ปอตา" หรือคนแบกของให้กับกองทัพ ในช่วงที่รัฐบาลทหารพม่ารบกับชนกลุ่มน้อย เป็น โล่หรือกำแพงมนุษย์ให้กับทหารพม่า ส่วนใหญ่ไม่ตายก็พิการ ถ้าตายทหารพม่าก็จะทิ้งศพไว้โดยไม่พากลับมาหากบาดเจ็บก็ปล่อยทิ้งไว้ ปล่อยให้เป็นโรคชะตาของคน ๆ นั้น น้อยนักที่ทหารพม่าจะนำตัวกลับมาด้วย

4) การถูกข่มขู่เอาที่ดินที่ทำกินและขับไล่ให้กลับแผ่นดินแม่ กระทำโดยทหารพม่าส่วนใหญ่คนไทยพลัดถิ่นหนีมาโดยไม่สามารถขายทรัพย์สินได้ บางคนมีที่นาเป็นสิบลิบไร่ ผูกวัวควายเป็นสิบลตัว และบ้านไม้หลังขนาดใหญ่แต่ไม่สามารถหวนกลับไปได้อีก

จากปัญหาและสาเหตุหลัก ๆ ที่กล่าวมาทำให้คนไทยที่อยู่ในประเทศพม่า (แต่เดิมเป็นคนไทย) ต้องอพยพหนีเข้ามาอยู่ในดินแดนของประเทศไทย บริเวณรอยตะเข็บชายแดนทั้งจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ระนอง และชุมพร เมื่อพวกเขาอยู่ในเขตพม่าก็ถูกกล่าวหาว่า "เป็นคนไทย" แต่เมื่อเดินทางเข้ามาอยู่ประเทศไทย ก็ถูกตราหน้า "เป็นพม่า" นี่คือการเจ็บปวดของพวกเขา ซึ่งแท้จริงแล้วพวกเขาเป็นคนไทยโดยเชื้อชาติแต่มีสถานะภาพเป็นสัญชาติพม่าโดยประวัติศาสตร์ที่ไทยเราต้องเสียดินแดนให้ประเทศพม่า สถานการณ์ปัจจุบันพวกเขาเหล่านี้ต่างเดินทางอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยมีสถานะภาพ "เชื้อชาติไทย สัญชาติพม่า" มีปัญหาความมั่นคงและการเสริมกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีผลกระทบตามมาอย่างสิทธิอื่น ๆ ของการดำเนินชีวิต

2.2 ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนคือ

1) **ปัญหาด้านสิทธิพลเมือง** ที่เรียก "คนไทยพลัดถิ่น" เนื่องจากเหตุทางประวัติศาสตร์ของชนชาติไทย คือ เดิม หมายถึง ในประวัติศาสตร์พื้นที่ 3 เมืองในปัจจุบันที่เป็นของพม่า หรือประเทศเมียนมาในปัจจุบันนั้นเป็นของไทย คือ เมืองมะริด ตะนาวศรีและทวาย และมีคนไทย อันหมายถึง บุคคลที่เป็นคนไทย โดยมีเชื้อชาติไทย และสัญชาติไทย เข้าไปอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ดังกล่าว ต่อมาเมื่อ ปี พ.ศ. 2411 เจ้าอาณานิคมอังกฤษที่ครอบครองพม่าได้ซื้อดินแดนตอนใต้ฝั่งตะวันตกของสยาม คือ มะริด ทวาย และตะนาวศรี ให้เป็นของอังกฤษการทำสนธิสัญญาแบ่งแยกดินแดนครั้งนั้นทำให้สยามเสียดินแดนเป็นครั้งที่ 2 ส่งผลให้คนไทยที่อยู่ในดินแดนนั้นติดอยู่ฝั่งนั้นเป็นคนไทยที่รอคอยสยามไปทวงคืนดินแดนอยู่ที่นั่น แม้อินแดนจะตกเป็นของอังกฤษแต่คนไทยพลัดถิ่น ไม่ได้สูญเสียความเป็นไทยบรรพบุรุษปลูกฝังความเป็นไทย ยึดมั่นแผ่นดินแม่อยู่เหนียวแน่นมาหลายอายุคน แต่หลังจากพม่าได้รับอิสรภาพจากอังกฤษเมื่อปี พ.ศ. 2499 และเกิดรัฐบาลทหารพม่าแบบเผด็จการทหาร ส่งผลด้านลบต่อชนกลุ่มน้อยของประเทศพม่าทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็กระเหรี่ยง มอญ ไม่เวันแม่แต่คนไทยที่ติดแผ่นดินอยู่ในฝั่งนั้น การกระทำความรุนแรงต่อคนไทยพลัดถิ่นของรัฐบาลทหารพม่า ทำให้พวกเขาต้องอพยพโยกย้ายกลับเข้ามายังแผ่นดินแม่ มาอยู่กับญาติพี่น้องในฝั่งไทยพวกเขาพูดไทยปักษ์ใต้ มีวัฒนธรรมประเพณีเหมือนคนไทยปักษ์ใต้ แต่ปัญหาของการไม่มีบัตรประชาชนไทยทำให้คนไทยพลัดถิ่นถูกเบียดขับให้เป็นคนอื่น ไม่มีสิทธิตามความเป็นพลเมืองไทยในแง่ของกฎหมาย และแง่ความเป็นมนุษย์บางครั้ง คนไทยพลัดถิ่นถูกรังเกียจและกล่าวหาว่าเป็นพม่าจากสังคมที่เขาอยู่ร่วมด้วย ทำให้บางครั้งเขาถูกจับกุม คุมขังเพราะข้อหาคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เชนิญาปัญหาสารพันเหมือนที่คนต่างด้าวประสบ เป็นเวลานับสิบปีที่คนไทยพลัดถิ่นไม่มีที่ยืนในเมืองแม่ ต้องอยู่อย่างหลบซ่อนเหมือนแรงงานต่างด้าว จึงหนีและอพยพเข้ามาประเทศไทยประสบปัญหาการไม่มีสัญชาติไทยและมีปัญหาด้านสิทธิพลเมืองดังกล่าว ซึ่งทำให้มี

ปัญหาอื่น ๆ ตามมามากมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิความเป็นพลเมืองและความเสมอภาคทางกฎหมาย ความมั่นคงในชีวิตสิทธิชีวิตและร่างกาย สิทธิความเป็นพลเมือง ปัญหาสำคัญที่สุดคือ สิทธิที่จะได้คืนสัญชาติ ด้วยเหตุนี้คนไทยพลัดถิ่นคือคนไทยที่มีเชื้อชาติไทย แต่สัญชาติเป็นพม่าทำให้ไม่มีสถานะมีบัตรประชาชน เหมือนคนไทยทั่วไปได้ ก่อให้เกิดปัญหาสิทธิอื่น ๆ ตามมาโดยที่คนไทยพลัดถิ่นปัจจุบัน ณ ตำบลสองพี่น้อง อำเภอนาทะ จังหวัดชุมพร มีสถานรับรองการอยู่ในประเทศไทยใน 3 สถานะ คือ 1) กลุ่มบุคคลที่มีทะเบียนคุมหรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า “รูปหมู่” เป็นหลักฐานการรับรองว่าคนไทยพลัดถิ่นได้รับการแจ้งกับทางการของประเทศไทยแล้ว และใช้เป็นทะเบียนควบคุมว่าผู้ว่าบุคคลดังกล่าว ชื่อ นามสกุล อะไร เป็นใครมาจากไหน ยังไม่มีทะเบียนบ้าน ในบัตรประจำตัวใช้ คำว่า “บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน” ข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้ถือบัตรประจำตัวมีว่า บัตรนี้ไม่ใช่บัตรประจำตัวประชาชน และให้แสดงบัตรนี้ทุกครั้งในการติดต่อกับสำนักทะเบียน ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ และไม่มีสิทธิใด ๆ ตามสิทธิที่คนไทยโดยทั่วไปพึงมี 2) ทร.13 จะมีได้จะต้องผ่านขั้นตอนแรก คือ ผ่านการขึ้นทะเบียนคุมหรือรูปหมู่มาก่อน บัตรมีลักษณะแตกต่างจากบัตรรูปหมู่ในบัตรจะใช้ข้อความว่า “บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย” ข้างล่างตัวเลขรหัสจะใช้คำว่า “ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย” ข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้ถือบัตรประจำตัวจะเขียนว่าบัตรนี้มิใช่บัตรประจำตัวประชาชน ให้พกบัตรนี้ติดตัวตลอดเวลาเพื่อรับการตรวจและห้ามผู้มีชื่อในบัตรออกนอกพื้นที่ออกบัตร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร สิทธิที่ได้รับคือ การรักษาพยาบาล มีบัตรประกันสุขภาพที่โรงพยาบาลลุ่มมอ่วยให้ และ 3) ทร.14 เป็นผู้มีทะเบียนบ้านอย่างอยู่ถาวร เหมือนกับคนไทยทั่วไป ลักษณะบัตรเหมือนบัตรประชาชนไทยทั่วไปต่างกันที่ใส่รหัส ข้อความในบัตรจะใช้คำว่า “บัตรประจำตัวประชาชน” แต่รหัสเลขในบัตรจะขึ้นด้วยเลข 8 เช่น 8 8602 00005 0041 เป็นต้น สิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับมีได้เหมือนคนไทยทั่วไปทุกอย่าง เช่น การมีสิทธิซื้อที่ดิน แต่ในอำเภอสองพี่น้องยังไม่ปรากฏคนไทยพลัดถิ่นซื้อที่ดิน มีแต่การรับสิทธิ สปก. เข้าโรงเรียน เรียนหนังสือและรับทุนการศึกษาได้พร้อมทั้งสิทธิการรับวุฒิบัตรการสำเร็จการศึกษา สิทธิด้านการรักษาพยาบาล การคัดเลือกทหารยกเว้นอายุเกิน 30 ปี ซื้รถและมีใบขับขี่ได้ ส่วนบุคคลที่มีสถานะมีทะเบียนคุม และ ทร.13 นั้น หากจะซื้อรถใช้ในชีวิตประจำวัน ต้องใช้ชื่อเพื่อนบ้านซึ่งเข้าใจกันใครขอก็ให้ แต่หากมีปัญหาการไปทำผิดกฎหมาย คนเจ้าของซื้อรถจะต้องไปแก้ปัญหาก็ยังไม่สามารถใช้สิทธิลงคะแนนทางการเมืองทุกประเภทได้ การขยับเลื่อนสถานะจากทะเบียนคุมไป ทร.13 และ ทร. 14 นั้น ระยะเวลาไม่มีการกำหนดขึ้นกับนโยบายของรัฐและทางราชการแต่ละยุค ที่จะเอาจริงเอาจังเพียงใด ด้านที่อยู่อาศัยแรก ๆ เข้ามาอยู่ฝั่งไทยส่วนใหญ่ จะมารับจ้าง พัฒนามาจนมีพื้นที่ของตัวเองโดยเฉพาะกลุ่มบุคคลที่มี ทร.14 กับการจับจองที่ดิน สปก. ส่วนกลุ่มบุคคลที่มีทะเบียนคุม

และทร.13 จะอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน การถูกรังเกียจไม่ยอมรับของคนในพื้นที่จะมีในช่วงแรก ๆ และได้ลดลงตามกาลเวลาที่ได้เรียนรู้ความเป็นมาว่าพวกเขาก็เป็นคนไทยโดยเฉพาะคนไทยปักษ์ใต้ที่แสดงออกมาชัดเจนด้วยภาษาพูด ประเพณีวัฒนธรรมและความเชื่อต่าง ๆ พร้อมทั้งการสืบสาวราวเรื่องทำให้เกิดความเข้าใจ และเห็นใจ การถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบจากคนรอบข้างหรือสังคมจึงมีน้อยและกลายเป็นความเห็นอกเห็นใจ เสียมากกว่าด้วยซ้ำ การเอารัดเอาเปรียบจะมีอยู่บ้างก็ในกรณีไปรับจ้าง เพราะไม่มีบัตรประชาชนทำให้นายจ้างโดยเฉพาะงานก่อสร้าง คิดว่าเป็นพวกพม่าโดยการกดค่าแรง แต่ที่เป็นแรงงานทางการเกษตรไม่มีเพราะความเข้าอกเข้าใจกลุ่มคนไทยพลัดถิ่น ด้านสิทธิชีวิตและร่างกายมีปัญหาในส่วนของสิทธิเสรีภาพในการเดินทาง เพราะกฎหมายห้าม (ไม่มีบัตรประชาชน) เดินทางออกนอกพื้นที่ ยกเว้น ได้รับการอนุญาตจากผู้ใหญ่บ้าน ทำให้รู้สึกอึดอัดใจในสภาพที่เป็นอยู่ นอกจากนั้นไม่มีสิทธิแจ้งความไม่ว่ากรณีใด ๆ โดยเฉพาะการถูกโกงหรือเอาเปรียบแต่สิทธิการแจ้งเกิด แจ้งตายนั้นก็เกินไปโดยปกติ โดยแจ้งกับผู้ใหญ่บ้าน การขอสิทธิส่วน โครงสร้างพื้นฐานที่เป็นเครื่องสาธารณูปโภค ประปา และไฟฟ้า ขอได้เฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีสถานะ ทร.13 และ ทร. 14 แต่ค่าธรรมเนียมแพงกว่าปกติ ส่วนกลุ่มบุคคลที่มีสถานะทะเบียนคูนนั้นขอไม่ได้ทั้งไฟฟ้าและประปา ต้องอาศัยชื่อญาติและเพื่อนบ้านขอแทน

2) **ปัญหาด้านสิทธิทางการเมือง** จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสาธารณะประโยชน์ของรัฐนั้น ได้รับสิทธิในโครงการของรัฐ ในโครงการกองทุนหมู่บ้าน SML การรับแจกปุ๋ยและพันธุ์ไม้สิทธิได้เฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีสถานะ ทร.14 กลุ่มบุคคลที่มีสถานะ ทร.13 ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่ ส่วนผู้มีสถานะทะเบียนคูนหรือรูปหมู่จะไม่มีสิทธิใด ๆ เสรีภาพในการรวมกลุ่มและจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เข้าร่วมกิจกรรมได้ทั้งกลุ่มทะเบียนคูน ทร.13 และทร.14 กิจกรรมกลุ่มแม่บ้านและกลุ่มผู้สูงอายุได้เฉพาะกลุ่มบุคคลที่มีสถานะ ทร.14 เท่านั้น เพราะมีสำเนาทะเบียนบ้านที่ถาวรและนำไปทำบัตรประชาชนที่ถูกต้อง เพราะฉะนั้นกลุ่มบุคคลที่มีสถานะทะเบียนคูนและ ทร.13 จึงไม่มีสิทธิรับเงินสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากรัฐ ซึ่งปัจจุบันได้ปรับหลักเกณฑ์การให้ คือ อายุ 60-69 ปี ได้รับ 600 บาท อายุ 70-79 ได้รับ 700 บาท อายุ 80-89 ได้รับ 800 บาท และอายุ 90 ปีขึ้นไปได้รับ 1,000 บาท แต่การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้นเป็นไม่ได้เพราะขาดสถานภาพการเป็นพลเมืองไทยที่ถูกต้อง ซึ่งจะต้องได้รับการคืนสัญชาติให้ถูกต้องก่อน เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ ที่ผ่านมายังไม่เคยมีปรากฏและไม่มีคิดจะทำ เพราะยังขาดสิทธิพลเมืองแล้วจะไปเรียกร้องสิทธิอะไรได้ สถานการณ์ในพื้นที่ปัจจุบันคนไทยพลัดถิ่น จะเข้าไปร่วมทำกิจกรรมของหมู่บ้านและงานของราชการมากที่สุดมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ สำหรับสิทธิการเลือกตั้งของการเมืองทุกประเภทนั้น คนไทยพลัดถิ่นทุกสถานะภาพไม่มีสิทธิการลงคะแนนเลือกตั้งของการเมืองทุกประเภททั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาล (สท.)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) บุคคลที่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้นั้น จะต้องได้รับการคืนสัญชาติแล้ว 5 ปี ซึ่งการขอคืนสัญชาติ คือความต้องการมากที่สุดของคนไทยพลัดถิ่น จะเห็นได้ว่าเมื่อคนไทยพลัดถิ่นไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้ง ก็จะทำให้กลุ่มขาดอำนาจการต่อรองทางการเมือง มีผลต่อการเรียกร้องสิทธิอื่น ๆ ตามมาด้วยอย่างมากมาย

3) **ปัญหาสิทธิทางสังคม** สิทธิทางการศึกษาและทุนทางการศึกษา กลุ่มบุคคลที่มีสถานะทะเบียนคน เข้าเรียนได้แค่ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้บัตรรูปหมู่ แต่เมื่อสำเร็จการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีสิทธิรับวุฒิการศึกษา และถ้าจะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นต้องใช้หลักฐานสำเนาทะเบียนบ้านซึ่งไม่มีจึงเรียนต่อไม่ได้ ส่วนกลุ่มบุคคลที่มี ทร.13 สามารถเรียนต่อได้ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่ไม่มีสิทธิรับคุณวุฒิเช่นกัน จึงไม่เรียนต่ออีกเช่นกัน ส่วนกลุ่มบุคคลที่มีสถานะ ทร.14 สามารถเรียนต่อได้ทุกระดับ มีสิทธิรับคุณวุฒิได้รับทุนการศึกษาได้เหมือนคนไทย โดยทั่วไปเพราะมีสำเนาทะเบียนบ้านฉบับถาวร สิทธิการรักษาพยาบาล กลุ่มบุคคลรูปหมู่ และทร.13 ไม่มีสิทธิรับสิทธิในส่วนนี้ เช่น โครงการประกันสุขภาพ 30 บาททุกโรค ส่วนกลุ่มทร.14 มีสิทธิรับบริการพื้นฐานได้ทุกชนิด ความมั่นคงทางสังคมไม่มีปัญหา สังคมรอบข้างในพื้นที่ต้อนรับดี เพราะส่วนใหญ่มีความเข้าใจในฐานะคนไทยพลัดถิ่นและกลับเห็นอกเห็นใจเสียด้วยซ้ำ เสรีภาพในการเลือก คู่ครองและครอบครัว การที่คนไทยพลัดถิ่นจะแต่งงานกับคนไทยในพื้นที่ตอนแรก ๆ ถูกกีดกันโดยเฉพาะพ่อแม่ของคนไทย บอกว่า อย่าแต่งงานกับคนไทยพลัดถิ่นกลัวลูกจะมีปัญหาในอนาคต แต่เมื่อเด็กชอบพอกันในที่สุดก็ลงเอยกันได้ ต่อมาสถานการณ์ดังกล่าวก็ค่อย ๆ จางลงและเหมือนปกติคนไทยโดยทั่วไป มีทุกข์มีสุข เลิกรา หย่าร้างก็มีแต่ไม่ใช่เกิดจากการกีดกันหรือการ ไม่ยอมรับ และกรณีมีลูกถ้าพ่อและแม่เป็นคนไทยพลัดถิ่นมีสถานภาพรูปหมู่และทร.13 ลูกเกิดมาสถานภาพจะมีสัญชาติพม่า แต่จะวงเล็บว่าไทย "สัญชาติพม่า (ไทย)" ไม่ว่าจะพ่อหรือแม่เป็นคนไทย แต่ถ้าพ่อและแม่มีสถานภาพทร.14 ลูกก็จะมีสถานภาพ ทร.14 เช่นกัน ส่วนสวัสดิการอื่น ๆ เช่น การขอประปาหมู่บ้านก็ได้ทุกสถานภาพบุคคล เพราะประปาไหลผ่านหมู่บ้านอยู่แล้ว แต่การขอไฟฟ้ารูปหมู่จะขอหม้อไฟไม่ได้ ทร.13 และทร.14 ขอได้แต่ค่าของจะแพงกว่าปกติโดยอธิบายว่า "เป็นค่าธรรมเนียม"

4) **ปัญหาสิทธิทางเศรษฐกิจ** สิทธิการประกอบอาชีพและการมีงานทำกลุ่ม บุคคลที่มีสถานภาพหมู่จะสมัครงานตามบริษัท โรงงาน และส่วนอื่น ๆ ไม่ได้เพราะไม่มีหลักฐานสิทธิพลเมืองการเป็นคนไทยทำได้แต่เป็นงานที่ใช้แรงงานไร้ฝีมือและไม่มีหลักประกันใด ๆ ทร.13 สมัครเข้าทำงานได้บางแห่ง ซึ่งแล้วแต่นายจ้างของบริษัทหรือโรงงานนั้น ๆ แต่ก็ไม่มีหลักประกันใด ๆ เช่นกัน เช่น การประกันคุณภาพ ส่วน ทร.14 สมัครงานได้ทุกประเภทหรือประกันขึ้นอยู่กับแต่ละหน่วยงาน และค่าจ้าง รูปหมู่และ ทร.13 ได้ค่าจ้างต่ำกว่าค่าแรงขั้นต่ำส่วน ทร.14 ได้เท่า

ค่าแรงขั้นต่ำ การเป็นเจ้าของทรัพย์สิน รูปหมู่และ ทร.13 ซื่อเป็นของตนเองไม่ได้ยกเว้นมี ทร.14 สิทธิการรับสิทธิที่ดิน สปก. ทั้งรูปหมู่และ ทร.13 ไม่มีสิทธิจะรับ ยกเว้นมี ทร.14 เช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะรูปหมู่และ ทร.13 ไม่มีหลักฐานสิทธิพลเมือง คือไม่มีบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน ซื่อแล้วโอนไม่ได้ การสร้างบ้านที่อยู่อาศัยสร้างได้แต่ขอเลขที่บ้านไม่ได้ยกเว้น ทร.14 การฝากธนาคารสถานภาพรูปหมู่และ ทร.13 ทำบัตรและใช้บัตร ATM ได้บางธนาคาร แต่การกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ชกส.) ไม่สามารถกู้ได้ส่วน ทร.14 นั้นกู้ได้

5) ปัญหาสิทธิทางวัฒนธรรม ในด้านเสรีภาพการใช้ภาษาและสื่อความหมายนั้น ไม่มีปัญหา เพราะพูดและสื่อภาษาไทยปักษ์ใต้ แม้อยู่ในพม่าก็ใช้ภาษาไทยปักษ์ใต้ เสรีภาพการแต่งกายตามวัฒนธรรมก็เช่นกัน การปฏิบัติประเพณีวัฒนธรรมก็เหมือนกับคนไทยปักษ์ใต้ ผสมกลมกลืนตั้งแต่อยู่ในพม่าประเพณีวัฒนธรรมก็ยังคงดำรงอยู่ เช่น สงกรานต์ ส่งต้าย เข้าพรรษา ตรุษไทย (จบปีจบเดือน) และลอยกระทง เป็นต้น การปฏิบัติตามความเชื่อและศาสนาโดยสภาพการณ์ในพื้นที่นั้นนับถือศาสนาพุทธร้อยเปอร์เซ็นต์ ความเชื่อศรัทธาขึ้นอยู่กับตัวบุคคลว่ายังมี ความเข้มงวดอยู่หรือไม่ เช่น การไหว้บรรพบุรุษ พ่อตา เจ้าที่ ไหว้สวนเหมือนกับคนไทยทั่วไปในพื้นที่ และต่อมาก็วันเพิ่มขึ้นตามสภาพบ้านเมือง เช่นมีวันพ่อ วันแม่ การพักผ่อนหย่อนใจและการบันเทิงเป็นไปตามสภาพของแต่ละบุคคล ส่วนใหญ่คูทีวี ฟังวิทยุ ซึ่งมีมากกว่าพื้นที่ที่มีคนไทยล้วนๆ ซึ่งอาจจะคิดเป็นความเคยชินมา เมื่อครั้งอยู่พม่า การบันเทิงส่วนใหญ่จะเป็นศิลปะพื้นบ้าน เช่น หนังตะลุง มโนราห์ ซึ่งปัจจุบันก็สูญหายไปตามกาลเวลาของความเป็นสมัยใหม่ ประเพณีแต่งงานเหมือนกับคนไทยทั่วไป ยกเว้นการให้ของชำร่วยเจ้าภาพคนไทยพลัดถิ่นจะให้เป็นขนม ซึ่งต่างกับฝั่งไทยที่ให้เงินของที่ระลึก แต่สภาพการณ์ดังกล่าวปัจจุบันได้เจือจางไปมากตามสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงของสังคมด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุปปัญหาสำคัญที่สุดของคนไทยพลัดถิ่นเป็นปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน คือสิทธิด้านสิทธิพลเมือง โดยที่ถ้าหากรัฐสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้จะมีผลเชื่อมโยงกระทบ (Impact or out come) ต่อการแก้ปัญหาด้านอื่น ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิทางการเมือง สิทธิทางสังคม สิทธิทางเศรษฐกิจ และสิทธิทางวัฒนธรรม เป็นผลโดยตรงกับการดำรงชีวิตที่มีสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของปวงชนโดยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศ นั่นคือ ทำอย่างไรหรือการค้นหาทิศทางยุทธศาสตร์ที่จะแปลงเป็นแผนโครงการที่จะแปลงสัญชาติและคืนสัญชาติให้กับคนไทยพลัดถิ่นกลับสภาพมาเป็นคนไทยที่ถูกต้อง มีสิทธิเสรีภาพและมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่คุ้มครองพลเมืองของประเทศ มีผลทางปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม เพราะคน

ไทยพลัดถิ่นมีปัญหาทั้ง "แปลงสัญชาติ" คือ ในอดีตคนไทยพลัดถิ่นมีสถานภาพเชื้อชาติไทย แต่สัญชาติพม่า และขอแปลงสัญชาติเป็นคนไทยที่ถูกต้องและ "การขอคืนสัญชาติ" คือ สถานภาพในอดีตเคยมีสถานภาพคนไทย ช่วงหนึ่งไปอยู่อาศัยในเขตประเทศพม่า (ปัจจุบัน) จึงขาดสถานภาพ (เป็นสัญชาติพม่า) มาปัจจุบัน คนเหล่านี้ต้องการกลับมาอยู่ในแผ่นดินประเทศไทย ซึ่งมีสถานภาพเชื้อชาติไทย แต่สัญชาติพม่า และได้รับสำรวจ พิสูจน์รับรองว่าเป็นคนไทยแล้ว แต่ขาดการรับรองสถานภาพ สิทธิความเป็นพลเมืองไทยที่มีกฎหมายรองรับ จึงขอคืนสัญชาติ

6) ปัญหาการแปลงสัญชาติและขอคืนสัญชาติ ที่ผ่านมาจากปัจจุบันทางราชการเข้าใจ เห็นใจและได้พยายามแก้ปัญหาการแปลงสัญชาติและการขอคืนสัญชาติมาโดยตลอด แต่แก้ปัญหาได้ไม่มากเนื่องจากสาเหตุที่นำมาสู่ปัญหาหลายประการ

6.1) การแก้ปัญหาต่าง ๆ ของคนไทยพลัดถิ่นรวมทั้งการแปลงสัญชาติและขอคืนสัญชาติมีหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องหลายหน่วย เช่น สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (ต.ม.) ตำรวจสันติบาล ฝ่ายปกครองของที่ว่ากรมอำเภอ ซึ่งประกอบไปด้วยนายอำเภอ มีปลัดอำเภอ ที่เป็นหัวหน้าฝ่ายความมั่นคง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทำงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของความมั่นคงแห่งชาติโดยเฉพาะการข่าว มีหน้าที่หลัก ๆ คือ การสำรวจ ตรวจสอบรายชื่อ คุมทะเบียน และดูแลความเคลื่อนไหว การย้ายเข้า - ออก มีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในประเทศ (กอ.รมน.) และเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น แต่ละหน่วยราชการมีภารกิจหลัก ข้อจำกัด บุคลากรและงบประมาณที่แตกต่างกัน ที่สำคัญ คือ การทำงานที่ขาดการบูรณาการทำให้ล่าช้า ไม่ต่อเนื่องไม่เป็นปัจจุบัน ดัดขัดปัญหาด้านใดด้านหนึ่ง ก็ไม่สามารถดำเนินการได้โดยเฉพาะปัญหาด้านข้อมูลและสถานภาพที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ส่งผลต่อปัญหาความมั่นคงซึ่งมีความอ่อนไหวในทางปฏิบัติ "เป็นปัญหาการขาดยุทธศาสตร์และการทำงานเชิงบูรณาการของการแก้ปัญหา"

6.2) ปัญหาเสถียรภาพรัฐบาล การเมืองไทยมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย มีผลต่อ "นโยบายรัฐก็มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย" เปลี่ยนรัฐบาลก็เปลี่ยนนโยบาย "ขาดนโยบายที่ชัดเจนจริงจังและต่อเนื่อง" การเสนอ การแก้กฎหมายมีกฎระเบียบและขั้นตอนมากทำให้ล่าช้า ขาดความต่อเนื่องของนโยบาย เน้นหนัก มีผลต่อการเอาจริงเอาจังของเจ้าหน้าที่รัฐที่รับผิดชอบไม่กล้าทำเพราะการแก้ปัญหาบางเรื่อง ไม่มีกฎหมายระเบียบรองรับ หรือไม่ชัดเจน ด้านกฎหมาย โดยเฉพาะความไม่ชัดเจน จริงจังที่ต่อเนื่องเชิงนโยบาย นอกจากนั้นก็กลัวและเสี่ยงต่อการถูกข้อครหา กล่าวหาการเรียกเงิน ทูจริตคอร์รัปชันอื่น ๆ ตามมา

6.3) ปัญหาของคนไทยพลัดถิ่นเอง โดยเฉพาะคนรุ่นเก่า ๆ อ่านและเขียนภาษาไทยไม่ได้ ไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องที่เป็นปัจจุบัน และไม่สนใจติดตามการแก้ปัญหาแถมส่วนใหญ่ยังเดินทางเข้าออกไทย - พม่า อยู่เป็นประจำทำให้ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงอยู่

ตลอดเวลา มีปัญหา "ขาดข้อมูลของการแก้ปัญหาของคนไทยพลัดถิ่น" เช่น การแจ้งเกิดโดยการใช้ชื่อคนอื่น มีปัญหาพ่อ-แม่จริง และปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

6.4) ปัญหาการศึกษาของคนไทยพลัดถิ่นเดิมคนรุ่นเก่าที่อยู่ในเขตประเทศพม่า (เดิม) มีปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ (ภาษาไทย) มีปัญหาการติดต่อสื่อสาร ไม่เข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญ ไม่สนใจการศึกษา และไม่ส่งเสริมสนับสนุนให้ลูกหลานได้เรียนหนังสือและรับการศึกษา ลูกหลานของคนไทยพลัดถิ่นที่พ่อแม่เข้าใจความสำคัญของการศึกษา ลูกหลานที่อยากเข้าเรียนก็มีปัญหาหลักฐานทางราชการ โดยเฉพาะ สำเนาทะเบียนบ้าน มีบางส่วนที่เข้าเรียนได้ก็เกิดจากความเข้าใจ และเห็นใจของหน่วยสถานศึกษานั้น ๆ แต่ก็เรียนต่อระดับสูงขึ้นไปไม่ได้ไม่มีการรับรองวุฒิการศึกษา มีผลต่อมาการสมัครเข้าทำงานที่ไหนไม่ได้ กลายเป็นคนไร้งาน "ขาดการศึกษาและความรู้ความเข้าใจการสนใจและติดตาม" ของคนไทยพลัดถิ่นเอง

6.5) กลุ่มและเครือข่ายคนไทยพลัดถิ่นยังอ่อนแอขาดเอกภาพ ขาดผู้นำจากความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ไม่ติดตาม บางส่วนถูกชี้นำจากองค์กรในพื้นที่ ที่มีลักษณะการทำงานและทิศทางการแก้ปัญหาไม่ตรงกับปัญหาที่แท้จริง และยั่งยืนเป็น "ปัญหา ขาดผู้นำ และเครือข่ายที่เข้มแข็ง " ของคนไทยพลัดถิ่น

จากปัญหาสำคัญของคนไทยพลัดถิ่น ดังกล่าวจึงเป็นปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนของที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะสิทธิความเป็นพลเมืองซึ่งทำให้มีปัญหาด้านอื่น ๆ ตามมา จึงต้องศึกษาค้นหาทิศทางการแก้ปัญหาค้นหาทิศทางยุทธศาสตร์ของการแก้ปัญหาค้นหาทิศทางต่อไป

3. ผลการศึกษาค้นหาทิศทางการแก้ปัญหาค้นหาทิศทางยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาค้นหาทิศทางแห่งชาติในส่วนของที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้นำผลดำเนินการจัดทำเวทีเพื่อวิเคราะห์ ศักยภาพภายในและภายนอกของคนไทยพลัดถิ่น ตำบลสองพี่น้อง จังหวัดชุมพร โดยการใช้ SWOT Analysis ผ่านกระบวนการ World Cafe' แก่คนไทยพลัดถิ่น บุคคลผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) จำนวน 30 คน เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2555 ณ ห้องประชุมตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร วิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลความเป็นมาและบริบทของคนไทยพลัดถิ่น ซึ่งเป็นผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และข้อมูลปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนของที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 ซึ่งผลการวิเคราะห์เป็นดังตารางที่ 4.1 และ 4.2

ตารางที่ 4.1 และ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์ศักยภาพภายในและภายนอกคนไทยพลัดถิ่น
ตำบลสองพี่น้อง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
S1 เป็นบุคคลที่มีเชื้อชาติไทย สัญชาติพม่าเป็น กลุ่มชาติพันธุ์ไทยสยามแต่มีสำนึกความรู้สึกรัก เป็นคนไทยและจงรักภักดีต่อประเทศไทย	W1 ขาดสิทธิความเป็นพลเมือง ทำนิติกรรม ไม่ได้ ทำให้ไม่มีสิทธิใด ๆ ที่คนไทยควรจะมี
S2 ยังยึดมั่นวัฒนธรรมประเพณีไทยท้องถิ่น เคร่งครัด	W2 ไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งทุกประเภทรวมทั้งการ เลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แม้ได้รับการคืนสัญชาติ แล้วก็ต้องเว้นสิทธิเลือกตั้ง 5 ปีจึงขาดอำนาจการ ต่อรองและความสนใจของนักการเมือง
S3 คนไทยในพื้นที่เข้าใจถึงความเป็นมาและ เห็นอกเห็นใจกับสภาพการณ์ที่ประสบอยู่	W3 ขาดหลักประกันทางสังคมทุกชนิด
S4 คนไทยพลัดถิ่นมีความรักกลมเกลียวสามัคคีไปมา หาสู่และมีญาติพี่น้องฝั่งไทย	W4 ไม่มีสิทธิครอบครองทรัพย์สินเช่นที่ดินทำกิน รับสิทธิ สปก.ไม่ได้
S5 คนไทยพลัดถิ่นให้ความร่วมมือกับทาง ราชการดีมาก	W5 ไม่มีสิทธิเรียนหนังสือในระดับสูงและรับ ราชการไม่ได้
S6 ปัจจุบันคนไทยพลัดถิ่นรวมตัวและมีเครือข่าย การแก้ปัญหาการคืนสัญชาติไทย รัฐบาลและ ผู้เกี่ยวข้องรับฟังมากขึ้น	W6 ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เช่น ไม่มีงาน ทำถูกกดค่าแรง
	W7 ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกโครงสร้างพื้นฐาน
	W8 ไม่มีแกนนำไม่รู้ไม่เข้าใจวิธีการต่อสู้เพื่อ สิทธิมนุษยชน

ปัจจัยภายนอก

โอกาส (O)	ข้อจำกัด (T)
O1 บ้านเมืองมีความเป็นประชาธิปไตยกว้างมากขึ้น	T1 รัฐบาลไม่จริงจังและมีความล่าช้าต่อการแก้ปัญหา
O2 รัฐธรรมนูญคุ้มครองสิทธิเสรีภาพกว้างและมากขึ้น	T2 เจ้าหน้าที่รัฐเปลี่ยนผู้รับผิดชอบบ่อยขาดความทุ่มเทจริงจัง จริงใจและการติดตามในการแก้ปัญหา
O3 สิทธิมนุษยชนสนใจและมีหลักคุ้มครองกว้างและเข้าถึง มากขึ้น	T3 นโยบายรัฐบาลขาดความต่อเนื่อง
O4 คนไทยโดยทั่วไปเข้าใจและเห็นใจและไว้วางใจมากขึ้น	T4 เส้นทางออกนอกพื้นที่ตำบลไม่ได้ ยกเว้นการขออนุญาต จากผู้ใหญ่บ้าน
O5 ปัญหาและเรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่นได้รับความสนใจ จากสังคมในวงกว้างและมีมากขึ้น	

ปัจจัยภายนอก (ต่อ)

โอกาส (O)	ข้อจำกัด (T)
O6 มีพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับใหม่ที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาได้ง่ายและตรงกับประเด็นปัญหามากกว่าเดิม	T5 ข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาไม่แน่นอน ไม่ชัดเจนและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
O7 การแก้ปัญหาของทางราชการไม่มีการเรียกเงินและทุจริตคอร์รัปชัน	T6 การแก้ปัญหาจากรัฐล่าช้า โดยมักอ้างความมั่นคงของชาติ ปัญหาสภาพติด โดยไม่ตระหนักในข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์จากแผนภูมิที่ 4.1 และ 4.2 มาทำการ SWOT Matrix และหาความสัมพันธ์ใน 4 สถานการณ์คือ

1. สถานการณ์จุดแข็ง (S) + โอกาส (O) = SO
2. สถานการณ์จุดแข็ง (S) + อุปสรรค (T) = ST
3. สถานการณ์จุดอ่อน (W) + โอกาส (O) = WO
4. สถานการณ์จุดอ่อน (W) + อุปสรรค (T) = WT

จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก เป็นสถานการณ์คนไทยพลัดถิ่น ตำบลสองพี่น้อง อำเภอกำแพง จังหวัดชุมพร ใน 4 สถานการณ์ และนำเอาสถานการณ์ทั้ง 4 มาไขว้ (SWOT Matrix) เพื่อหาความสัมพันธ์ของเหตุและผล ซึ่งจะนำมาใช้ในการค้นหายุทธศาสตร์การแก้ปัญหามั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่นในจังหวัดชุมพร โดยพิจารณาจากตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก โดยการ SWOT Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<p>S1 เป็นบุคคลที่มีเชื้อชาติไทยสัญชาติพม่าที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไทยสยาม แต่มีสำนึกและความรู้สึกนึกคิดเป็นคนไทย</p> <p>S2 ยังยึดมั่นวัฒนธรรมประเพณีไทยท้องถิ่น เครื่องครัด</p> <p>S3 คนไทยในพื้นที่เข้าใจถึงที่มาและเห็นอกเห็นใจสภาพการณ์ที่ประสบอยู่</p> <p>S4 คนไทยพลัดถิ่นมีความรักกลมเกลียวสามัคคีไปมาหาสู่และมีญาติพี่น้องฝั่งไทย</p> <p>S5 คนไทยพลัดถิ่นให้ความร่วมมือกับทางราชการดีมา</p>	<p>W1 ขาดสิทธิความเป็นพลเมือง ทำนิติกรรมไม่ได้ ทำให้ไม่มีสิทธิใด ๆ ที่คนไทยควรจะมี</p> <p>W2 ไม่มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งทุกประเภทรวมทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แม้ได้รับการคืนสัญชาติแล้วก็ต้องเว้นสิทธิเลือกตั้ง 5 ปี ขาดอำนาจการต่อรองและความสนใจของนักการเมือง</p> <p>W3 ขาดหลักประกันทางสังคมทุกชนิด</p> <p>W4 ไม่มีสิทธิครอบครองทรัพย์สิน เช่น ที่ดิน ทำกิน/รับสิทธิ สปก. ไม่ได้</p>

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก โดยการ SWOT Matrix (ต่อ)

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	S6 ปัจจุบันคนไทยพลัดถิ่นรวมตัวและมีเครือข่ายการแก้ปัญหาการคืนสัญชาติไทย	W5 ไม่มีสิทธิเรียนหนังสือในระดับสูง และรับราชการไม่ได้ W6 ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ เช่น ไม่มีงานทำ ถูกกดค่าแรง W7 ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน โครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณะ W8 ไม่มีแกนนำ คนรุ่นเก่าอ่านไม่ออกเขียนภาษาไทยไม่ได้ ไม่รู้ไม่เข้าใจวิธีการต่อสู้เพื่อสิทธิอันชอบธรรม
โอกาส (O)	ยุทธศาสตร์จุดแข็ง + โอกาส (S+O)	ยุทธศาสตร์จุดอ่อน + โอกาส (W+O)
<p>O1 บ้านเมืองมีความเป็นประชาธิปไตย เปิดกว้าง รัฐบาลและผู้เกี่ยวข้องรับฟังมากขึ้น</p> <p>O2 รัฐธรรมนูญคุ้มครองสิทธิเสรีภาพกว้างและมากขึ้น</p> <p>O3 สิทธิมนุษยชนสนใจ และมีหลักคุ้มครองกว้างและเข้าถึงมากขึ้น</p> <p>O4 คนไทยทั่วไปเข้าใจเห็นใจและให้ความเห็นใจมากขึ้น</p> <p>O5 ปัญหาและเรื่องราวของคนไทยพลัดถิ่นได้รับความสนใจจากสังคมในวงกว้างและมากขึ้น</p> <p>O6 มีพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับใหม่ ปี 2555 ที่เอื้อต่อการแก้ปัญหาได้ง่าย และตรงกับประเด็นปัญหาที่มากกว่าเดิม</p> <p>O7 การแก้ปัญหาของทางราชการไม่มีการเรียกเงิน และทุจริตคอร์รัปชัน</p>	<p>1. ต้องเร่งรัดคืนสภาพความเป็นพลเมืองแก่คนไทยพลัดถิ่นให้เร็วที่สุด</p> <p>2. รัฐมีโครงการจัดสรรที่ดินทำกินที่อยู่อาศัยประเภทคนไทยพลัดถิ่น</p> <p>3. โครงการผ่อนปรนสิทธิการรักษาพยาบาลและหลักประกันสุขภาพ</p> <p>4. โครงการผ่อนปรนสิทธิการศึกษาที่รับรองคุณวุฒิการศึกษา</p>	<p>1. ให้การรับรองเป็นผู้มีสิทธิการเลือกตั้งเพื่อสร้างความเข้มแข็งประชาธิปไตย</p> <p>2. โครงการผ่อนปรนบริการพื้นฐานสาธารณะ</p> <p>3. คนไทยพลัดถิ่นสร้างแกนนำและเครือข่ายแก้ปัญหาสิทธิและความเสมอภาค</p>

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก โดย SWOT Matrix (ต่อ)

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
อุปสรรค (T)	ยุทธศาสตร์จุดแข็ง + อุปสรรค (S + T)	ยุทธศาสตร์จุดอ่อน + อุปสรรค (W+T)
T1 รัฐบาลไม่จริงจังมีความล่าช้าต่อการแก้ปัญหา	1. ส่วนราชการตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดโดยการมีส่วนร่วมการแก้ปัญหาและพัฒนาแบบบูรณาการ	1. การจัดอบรมให้ความรู้พลเมืองที่ดีของชาติ
T2 เจ้าหน้าที่รัฐ เปลี่ยนผู้รับผิดชอบบ่อยขาดความสนใจ ทุ่มเท จริงจังจริงจัง และการติดตามการแก้ปัญหา	2. คนไทยพลัดถิ่นมีคณะกรรมการติดตามผลและพัฒนาในระดับหมู่บ้านประสานกับระดับจังหวัดและรัฐบาล	2. จัดให้มีศูนย์ข้อมูลทะเบียนประวัติคนไทยพลัดถิ่น โดยแยกประเภทสถานะความเป็นพลเมือง
T3 นโยบายรัฐขาดความต่อเนื่อง		
T4 ดินทางออกนอกพื้นที่คับแคบไม่ได้ ชาวบ้านขออนุญาตจากผู้ใหญ่บ้าน		
T5 ข้อมูลที่ใช้ในการแก้ปัญหาไม่แน่นอนไม่ชัดเจนและมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา		
T6 การแก้ปัญหาจากรัฐล่าช้าโดยมีอ้างความมั่นคงของชาติ ปัญหายศพิศกตโดยไม่ตระหนักข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์		

เมื่อนำผลการวิเคราะห์โดยการไขว้ (Matrix) สถานการณ์จุดแข็ง (S)+โอกาส (O) = SO จุดแข็ง (S)+ข้อจำกัด (T) = ST จุดอ่อน (W) + โอกาส (O) = WO และ จุดอ่อน (W)+ข้อจำกัด (T) = WT แล้ว สามารถนำข้อมูลมาจัดระบบและจัดลำดับความสำคัญเป็นทิศทางยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนได้ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงทิศทางยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร

ลำดับ	ทิศทางยุทธศาสตร์	มาจากสถานการณ์ที่มีศักยภาพ	ข้อคิดเห็น/เสนอแนะ
1.	เร่งรัดการคืนสภาพความเป็นพลเมืองให้แก่คนไทยพลัดถิ่น	จุดแข็ง + โอกาส (S+O)	
2.	การให้การรับรองเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อสร้างความเข้มแข็งประชาธิปไตย	จุดอ่อน + โอกาส (W+O)	
3.	รัฐมีโครงการจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยประเภทคนไทยพลัดถิ่น	จุดแข็ง + โอกาส (S+O)	

ตารางที่ 4.4 แสดงทิศทางการยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติใน ส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร (ต่อ)

ลำดับ	ทิศทางการยุทธศาสตร์	มาจากสถานการณ์ ที่มีศักยภาพ	ข้อคิดเห็น/เสนอแนะ
4.	การผ่อนปรนสิทธิการรักษาพยาบาลและ หลักประกันสุขภาพ	จุดแข็ง + โอกาส (S+O)	
5.	การผ่อนปรนสิทธิการศึกษาที่รับรองคุณวุฒิ การศึกษา	จุดแข็ง + โอกาส (S+O)	
6.	การผ่อนปรนสิทธิบริการพื้นฐานสาธารณะ	จุดอ่อน + โอกาส(W+O)	
7.	การจัดอบรมให้ความรู้พลเมืองที่ดีของชาติ	จุดอ่อน + ข้อจำกัด(W+T)	
8.	ส่วนราชการตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาและพัฒนาแบบ บูรณาการ	จุดแข็ง + อุปสรรค (S+T)	
9.	คนไทยพลัดถิ่น สร้างแกนนำและเครือข่าย แก้ปัญหาสิทธิและความเสมอภาค	จุดอ่อน + โอกาส (W+O)	
10.	จัดให้มีศูนย์ข้อมูลทะเบียนประวัติคนไทย พลัดถิ่น โดยแยกประเภทความเป็นพลเมือง	จุดอ่อน + ข้อจำกัด (W+T)	
11.	คนไทยพลัดถิ่นมีคณะกรรมการติดตามผล และพัฒนาระดับหมู่บ้านประสานระดับ จังหวัดและรัฐบาล		

หลังจากได้ทิศทางการยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร โดยการ SWOT Matrix (การไขว้ศักยภาพภายในและภายนอกของสถานการณ์) และจัดลำดับความสำคัญแล้ว (จากตารางที่ 4.4) แล้ว ผู้วิจัยได้จัดเวทีรับฟังสาธารณะหรือเวทีรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) โดยมีบุคคล ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) กับเรื่องที่ทำกรวิจัยเป็น ตัวแทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง (ตรวจคนเข้าเมือง) ตำรวจสันติบาล ฝ่ายปกครองซึ่งดูแลงานด้าน ความมั่นคง ปลัดอำเภอ หัวหน้าหน่วยความมั่นคง ตำรวจ ผู้นำท้องที่ (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) ผู้นำท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล) องค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ ตัวแทนโรงพยาบาล และตัวแทนคนไทยพลัดถิ่น รวม 40 คน มาจัดเสวนา (Dialectic) ในการรับฟังความคิดเห็นทบทวน ทิศทางการยุทธศาสตร์ที่ได้จากกระบวนการ SWOT Matrix โดยจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ 19

ตุลาคม 2555 ณ ศาลาประชาคม อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ซึ่งผลการรับฟังความคิดเห็นทำให้ได้
 ทิศทางยุทธศาสตร์ความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน
 กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงทิศทางยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่
 เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร
 ที่ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) แล้ว

ลำดับ	ทิศทางยุทธศาสตร์	สาระหลักของทิศทางยุทธศาสตร์
1.	เร่งรัดการคืนสถานภาพความเป็นพลเมืองให้แก่คนไทยพลัดถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการเป็นต้นแบบจังหวัดนำร่อง "ชุมพร โมเดล" (Chumphorn Model) ของประเทศ - ดำเนินการทั้งการแปลงสัญชาติและการขอคืนสัญชาติโดยแยกประเภทของสถานภาพ - ไม่กำหนดระยะเวลาของการแจ้งแปลงสัญชาติและการขอคืนสัญชาติ - มีระยะเวลาที่ไม่ยาวนานไปของการเปลี่ยนแปลงสถานภาพความเป็นพลเมืองโดยใช้บัตรรูปหมู่ (บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานทางทะเบียน) ทร.13 (บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และทร.14 (บัตรประจำตัวประชาชน)
2.	การให้การรับรองเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อสร้างความเข้มแข็งประชาธิปไตย	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการรับรองเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งของการเมืองทุกประเภท รวมทั้งสิทธิเลือกตั้ง กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน - เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ทันทีหลังการแปลงสัญชาติและการขอคืนสัญชาติ
3.	การจัดสรรที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยประเภทคนไทยพลัดถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐจัดเป็นโครงการพิเศษคนไทยพลัดถิ่นสำหรับบุคคลที่อยู่ระหว่างการขอแปลงสัญชาติและการขอคืนสัญชาติ คล้ายกรณีผู้มีสัญชาติไทย - มีสิทธิกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้
4.	การผ่อนปรนสิทธิการรักษาพยาบาลและหลักประกันสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - มีสิทธิได้รับสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า เว้นโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค - การได้รับสิทธิประกันสังคม

ตารางที่ 4.5 แสดงทิศทางการยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติใน ส่วนที่
เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร
ที่ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) แล้ว (ต่อ)

ลำดับ	ทิศทางการยุทธศาสตร์	สาระหลักของทิศทางการยุทธศาสตร์
5.	การผ่อนปรนสิทธิการศึกษาที่รับรอง คุณวุฒิการศึกษาและสิทธิการสมัคร งานของรัฐและเอกชน	- สามารถเข้าเรียนตามเกณฑ์ของการศึกษาภาคบังคับ - การรับรองคุณวุฒิการศึกษาที่จะเรียนสูงขึ้นไปได้ตาม อัธภาพหรือตามศักยภาพ - มีสิทธิสมัครงานภาครัฐและภาคเอกชน
6.	การผ่อนปรนสิทธิบริการพื้นฐาน สาธารณะ	- การมีสิทธิขอติดตั้งไฟฟ้า ประปาและสิทธิบริการพื้นฐานอื่นๆ เทียบเท่าคนไทยโดยทั่วไป อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
7.	การจัดอบรมให้ความรู้พลเมืองที่ดีของ ชาติ	- มีหลักสูตรฝึกอบรมที่แยกประเภทสถานภาพรูปหมู่ ทร.13 และทร.14 ที่ประกอบด้วยเนื้อหา - ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทยโดยเน้น ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ - การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสังคมไทย - ปรับตัวและใช้ชีวิตตามหลักความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ - กฎหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและการติดต่อและ การทำงานของระบบราชการ - กฎหมายรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะหมวดที่ใกล้ตัว ประชาชน เช่น สิทธิเสรีภาพ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย การมี ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น
8.	ส่วนราชการตั้งคณะกรรมการระดับ จังหวัด โดยการมีส่วนร่วมแก้ปัญหา และพัฒนาแบบบูรณาการ	- มีคณะกรรมการระดับจังหวัดแก้ปัญหคนไทยพลัดถิ่นที่ เชื่อมโยงจากระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่มีโดยมีส่วนร่วมจาก ทุกภาคส่วนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ เอกชน องค์กร พัฒนาเอกชน ภาคการเมืองโดยเฉพาะองค์กรปกครองท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และตัวแทนคนไทยพลัดถิ่น - มียุทธวิธีการทำงานเชิงบูรณาการ
9.	สร้างแกนนำและเครือข่ายคนไทยพลัด ถิ่น แก้ปัญหาสิทธิเสรีภาพความเสมอ ภาคและความเป็นธรรม	- คัดเลือกตัวแทนหรือแกนนำคนไทยพลัดถิ่น - มีคณะกรรมการของระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด - การจัดตั้งเครือข่ายแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนเข้มแข็งของคน ไทยพลัดถิ่น - มีกิจกรรมการติดตาม ประเมินผลการทำงานของเครือข่าย ทำงานประสานเชื่อมโยงกับทางราชการและคนไทยพลัดถิ่นด้วยกัน

ตารางที่ 4.5 แสดงทิศทางการยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติใน ส่วนที่ เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร ที่ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็น (Public Hearing) แล้ว (ต่อ)

ลำดับ	ทิศทางการยุทธศาสตร์	สาระหลักของทิศทางการยุทธศาสตร์
10.	จัดให้มีศูนย์ข้อมูลทะเบียนประวัติคน ไทยพลัดถิ่น โดยแยกประเภท สถานภาพความเป็นพลเมือง	- มีศูนย์ข้อมูลคนไทยพลัดถิ่นที่เป็นปัจจุบัน - มีระบบสารสนเทศคนไทยพลัดถิ่น - แยกประเภทสถานภาพ รูปหมู่ ทร.13 ทร.14 และจำนวน ที่แปลงสัญชาติและขอคืนสัญชาติเป็นคนไทยสมบูรณ์แล้ว - ข้อมูลความเป็นมาของประวัติศาสตร์ของคนไทยพลัดถิ่น ที่สามารถจัดเก็บไว้ได้นานและสารสนเทศการเผยแพร่
11.	การรักษาฟื้นฟู ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของคนไทยพลัดถิ่น	- การมีกิจกรรมรักษาและฟื้นฟูประเพณี วัฒนธรรม และภูมิ ปัญญาดั้งเดิมของคนไทยพลัดถิ่น

จากผลการศึกษา (ตารางที่ 4.5) ตามกระบวนการวิจัยที่กล่าวมา ทำให้ได้ทิศทางการ ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน กรณีศึกษาคนไทยพลัดถิ่น จังหวัดชุมพร โดยที่ทิศทางการยุทธศาสตร์ ซึ่งหมายถึง ประเด็นหลักของ ยุทธศาสตร์ที่ชี้แนะทางนำไปสู่ยุทธวิธีหรือกลวิธีที่จะแปลงออกเป็นแผนและ โครงการแก้ปัญหา ความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติของคนไทยพลัดถิ่น ที่เป็นกรณีศึกษาของจังหวัดชุมพร โดยมี แผนและ โครงการของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์นั้น ควรพิจารณารายละเอียดในสาระหลักของแต่ละ ทิศทางการยุทธศาสตร์ กล่าวโดยสรุปจากผลการศึกษาทำให้ได้ทิศทางการยุทธศาสตร์การแก้ปัญหา ความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชน 11 ประเด็น คือ

1. การเร่งรัดการคืนสภาพความเป็นพลเมืองแก่คนไทยพลัดถิ่น
2. การให้การรับรองเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อสร้างความเข้มแข็งของประชาธิปไตย
3. การจัดสรรที่ดินทำกิน และที่อยู่อาศัยประเภทคนไทยพลัดถิ่น
4. การผ่อนปรนสิทธิการรักษาพยาบาลและหลักประกันสุขภาพ
5. การผ่อนปรนสิทธิการศึกษาที่รับรองคุณวุฒิการศึกษาและสิทธิการสมัครงานของรัฐ

และเอกชน

6. การผ่อนปรนสิทธิบริการพื้นฐานสาธารณะ
7. การจัดอบรมให้ความรู้พลเมืองที่ดีของชาติ

8. ส่วนราชการตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดโดยการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาและพัฒนา
แบบบูรณาการ

9. สร้างแกนนำและเครือข่ายคนไทยพลัดถิ่นแก้ปัญหาสิทธิเสรีภาพความเสมอภาคและ
ความเป็นธรรม

10. จัดให้มีศูนย์ข้อมูลทะเบียนประวัติคนไทยพลัดถิ่น โดยแยกประเภทสถานตามความ
เป็นพลเมือง

11. การรักษาประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนไทยพลัดถิ่น

ในจำนวน 11 ประเด็นยุทธศาสตร์ ประเด็นที่รัฐควรเร่งดำเนินการโดยเร่งด่วน คือ
ประเด็นการเร่งรัดการคืนสถานภาพความเป็นพลเมือง ทั้งการขอแปลงสัญชาติและการขอคืน
สัญชาติเพราะจะทำให้สามารถแก้ปัญหาประเด็นยุทธศาสตร์อื่น ๆ ไปด้วย ได้แก่ การได้รับสิทธิ
การเลือกตั้งทุกประเภท เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองให้แก่คนไทยพลัดถิ่น สิทธิการรับสิทธิที่ดินทำ
กินและที่อยู่อาศัย เช่น สิทธิรับ สปก. สิทธิการรักษาพยาบาลและหลักประกันสุขภาพ สิทธิ
การศึกษาและการมีงานทำ สิทธิบริการพื้นฐานสาธารณะ แต่ในเวลาเดียวกันจะต้องมีโครงการ
ฝึกอบรมให้ความรู้การเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
รู้จักสิทธิและหน้าที่และความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีคณะกรรมการระดับจังหวัดแก้ปัญหาและ
พัฒนาที่มาจากทุกภาคส่วน ประสานพื้นที่ท้องถิ่นกับระดับชาติอย่างบูรณาการ สร้างแกนนำและ
เครือข่ายการแก้ปัญหาและพัฒนา มีศูนย์ข้อมูลเป็นระบบสารสนเทศแยกประเภทสถานภาพที่เป็น
ปัจจุบันและการรักษาฟื้นฟูประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาคนไทยพลัดถิ่น จากที่กล่าวมาจะ
เห็นว่าหากประเด็นยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาไม่ได้ดำเนินการหรือดำเนินการได้น้อย ก็มีผลกระทบต่อ
ความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนมาก แต่หากประเด็น
ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้รับการแก้ไขได้มากเท่าไร ก็จะเพิ่มความมั่นคงและกำลังอำนาจแห่งชาติ
ได้มากเท่านั้น เช่นกัน